

NARODNI LIST

Iskaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so skrajne proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Zavijanje in sleparija „Štajerca“.

(Iz peresa slovenskega kmeta.)

Dolga leta sem prebiral „Štajerca“ in mu dolgo časa tudi verjel. Toda čim bolj sem začel premišljati o njegovih »naukih«, tembolj se mi je jasnilo v glavi, kako zna ta list zavijati in pačiti resnico ter slepariti nevedno ljudstvo. Že dolgo časa sem mislil na to mu v Vašem cenjenem listu, ki tako odločno zastopa narodne in kmečke koristi, enkrat pošteno v brk povedati svoje mnenje. Tako zopet v št. 39. zagotavlja stariše, kakšna sreča in korist je za bodočnost njihovih otrok le, če jih dajo v nemško šolo. A kako nesmiselno on to dokazuje! Pravi, da je 80 milijonov Nemcev. Ne pove pa, kako različno govorijo različna nemška plemena, tako da na primer Nemec iz severne Nemčije nemškega kmeta iz Štajerskega in Koroškega sploh ne razume. Ne pove, da nas je Slovanov veliko nad 100 milijonov. Pravi, da se samo z nemškim jezikom z lahkoto po celem svetu pride. Naj le to Linhart poskusi, bo hitro k pameti prišel. Ako bi samo nemški jezik po celem svetu zadostoval, zakaj pa se potem izdajajo za popotnike razne knjižice »Polyglott Kuntze«, ki se tiskajo v stoingtotoč komadih in v katerih so zastopani vsi evropski jeziki in še jeziki trgovski svet. Zakaj neki to, če se z nemščino časa iznašli »esperantski jezik«, ki je iz raznih romanskih jezikov tako enostavno sestavljen, da se ga lahko vsak nauči, in ima v prvi vrsti služiti za trgovski svet. Zakaj neki to, če se z nemščino povsod izhaja? Linhart dalje blodi, da je Slovence le 1 in pol milijona, ki že itak natlačeno skupaj živijo. Sram ga naj bo, da ne gre med svoje 80 milijonov bratce, ampak si na slovenski zemlji išče ljubi kruhek, v zahvalo pa Slovence zasramuje, zaničuje in po njih pljuva. Ali bi bil Linhart danes urednik »Štajerca«, ako bi ne znal slovensko? (Vsaj toliko, kolikor res zna. Op. uredn.). Težko da bi imel službo in kruh, ker Nemci so si ga kupili za 8000 gl samo za to, da Slovence v slovensko pisanem časniku sramoti in blati, drugje pa bi mu gotovo poštene službe ne hoteli dati, ker imajo svojih ljudi zadosti.

»Štajerc« izobraženim Slovincem vedno pod nos vtika, češ da so le s pomočjo nemškega jezika postali, kar so, n. pr. uradniki. To je na eni strani grda laž, ker bi nikdar ne postali uradniki na slo-

venskih tleh, ako bi tudi slovenski ne znali, ker bi se ne mogli z ljudstvom sporazumeti, kar je gotovo glavna stvar. Iz tega sledi, da sta tudi pri nas za izobražene ljudi oba jezika enake veljave, in ne samo nemščina. Slovenščina pač prevladuje pri prebivalstvu, ki daje mestom živžev in denar. Noben pošten rojeni Slovenec pa ne bo svoje domovine pozabil in svojega naroda zasramoval, če zna tudi nemški. Breznačajnejš pa je, kdor ostane na slovenski zemlji, se od našega jezika živi, na drugi strani ga pa smrtno sovraži in zasmehuje.

»Štajerc« dalje brbra, da se v industriji, trgovini, prometu samo v nemškem jeziku kaj doseže. Dobro; zakaj se pa potem v novejšem času Nemci povsod začenjajo slovenski učiti, da bi kaj profitirali, ker sicer z ljudstvom občevariti ne morejo? Tako je! V mladosti slovenščini šole zapirajo, v starosti pa ji na široko vrata odpirajo.

Hinavec še našteva nemške pesnike in pisatelje, med njimi slavnega Herderja. Zamolči pa lažnik, da je Herder narodom na srce polagal, naj svojo deco pustijo v materinem jeziku izobraževati in ne v tujem.

Samoobsebi umevno je, da je velikanska krivica, če se slovenskemu otroku težava prvega pouka še z nemško šolo podvoji, to je, če se otroka, ki mora šele začeti razumevati predmet kot tak, sili razumevati ga v nerazumljivem mu jeziku, ki ga prej ni skoro nikdar ali pa malokdaj slišal. To je isto, kakor če bi se slovenski otrok začel osnovne pojme učiti v francoskem, laškem ali angleškem jeziku. Tak otrok se trpinči in njegov duh se pokvari in pohabi.

Da pa slovenska šola nemškemu jeziku ni sovražna, je zadostno dokazano s tem, da se na vseh slovenskih šolah slovenščine toliko uči in nauči, kakor na vsaki nemški šoli. Čim več razredov ima narodna šola, tem več nemščine se poučuje, ponekod že od drugega, drugod od tretjega leta naprej in do konca. Celó v hribih, na enorazrednicah s poldnevnim poukom imajo po dve uri na teden nemščino, in v šestih ali sedmih letih znajo otroci nemško pisati in brati in za silo tudi govoriti. V večrazrednicah pa je tem več nemških ur in ponekod v zadnjih dveh letih že skoro samo nemški pouk. Tak otrok iz slovenske šole razume po končanih šolskih letih oba jezika, svojega slovenskega in tujega nemškega, dočim zna slovenski otrok, ki je hodil v nemško šolo, samo nemški jezik, pa še tisto

govori in piše brez razuma, dočim se ga je prisililo materinščino pozabiti in jo zasramovati. Trditev pa, da se otrok na šulferajnski šoli tudi slovenski nauči, je lažniva, ker ima na teden le eno uro za slovensko branje in drugega nič, in še ta suha ura je odvisna od učiteljeve dobre volje, kateri sam jezika večkrat ne razume ali pa noče razumeti, ker ga seveda nihče k temu ne sili. Neki nepristranski, pravični šolski nadzornik je v veliki družbi dejal, da se le na višjerazrednih slovenskih šolah slovenski otroci nemški naučijo, ne pa na nemških šolah. Zato ni čuda, da nadarjeni in marljivi slovenski učenci večji že iz 4. ali 5. ljudskošolskega leta naravnost v latinsko šolo prestopijo, kar bi jim iz nemške šole ne bilo mogoče. Razložek med nemško in šulferajnsko (nemško) šolo je torej ta: V slov. šoli se otroci poleg drugih potrebnih reči učijo tudi nemškega jezika na podlagi materinščine radi in lahko, v šulferajnski šoli pa se otroci sili slovenski, materni jezik sovražiti, pozabiti, zasmehovati, ter se jim v glavo vbija samo nemščina. Pregovor pa pravi: Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš.

Tega pa Linhart v »Štajercu« ne pusti veljati in svojim nevednim čitateljem v glavo vbija, da jih bo samo nemščina rešila. V svoji nevednosti Linhart blodi, da je nemščina že v vsakem kotu sveta razširjena. Zato vedno tudi navaja same nemške učenjake, (katerim sicer vsa čast!), učenjakov drugih narodov pa noče poznati in jih zvijačno zamolčuje. Saj še Slovana Kopernika, ki je našel, da se zemlja suče okoli solnca in ne nasprotno, noče imenovati. Pač pa bo menda Linhart tudi sebe kmalu proglasil za nemškega veleučenjaka. Pa brez zamer!

Kako se godi učiteljem pri 26. polku v Mariboru?

Da izve javnost o šikanah, katerim so izpostavljeni učitelji pri vojakih, hočem navesti razmere osvetljuječi slučaj:

Dne 16. sept. t. l. je dobilo 9 učiteljev »Be-reitschaft«. Službujoči poročnik Kordiš iz Travnika na Kranjskem — je dal popoldan večkrat sklicati »B.«. Pri nastopu (zdi se mi pri drugem) je vprašal vsakega posameznika, kaj da je, (dasi je to dobro vedel), in kje da je »Schulmeister«. (G. poročnik,

LISTEK.

O železnica.

Spisal železnični uradnik.

(Dalje.)

Drugi oddelek ima v oskrbi delavnice za izdelovanje in popraviljanje strojev voz in rels; jamči za sposobnost vseh strojev in voz, ki so v rabi, ter vodi seznam vsega osebja, ki spada v njegovo področje. Z ozirom na krajevne potrebe ter ložjo opravilo so temu oddelku podrejene takozvane kurilnice, ki so po večjih postajah preskrbljene z določenim številom strojev, strojevodij, kurjačev in drugih delavcev. Vrhovno vodstvo je tudi v tem oddelku izročeno inženirjem in sicer takim, ki so v strojni stroki veščaki. Seveda morajo tudi razni strojniki, strojevodje in kurjači biti popolnoma izučeni v svoji stroki. Sposobnost za svoj posel spričajo z izpiti, ki jih morajo prestati vsako leto vnovič. Dandanes se zahteva od strojevodje dosti. Izučen mora biti v kaki strojni tovarni, potem postane po prestanem izpitu kurjač, strojevodja pa šele po letih, ako je že prej dovršil montiranje in prestal predpisani izpit za strojevodje. Montiranje imenujemo sestavljanje in razstavljanje strojev. Sleherni stroj je sestavljen iz manjših in najmanjših delov, pa se da tudi v te razstaviti. Svoj stroj mora strojevodja natančno poznati, ker bi si sicer pri nerednostih, kakoršnim je podvržen stroj, ne vedel pomagati. — Predno nastopi s strojem pot, odnosno prevzame vlak, prepričati se mora o kakovosti vseh delov stroja ter se preskrbeti z zadostno množino premo-ga in vode. Ob vožnji mu je neprestano paziti na ogenj, zadostno množino pare in vode, na brzino, na znamenja, ki mu jih dajejo čuvaji, poleg tega

pa biti pozoren na progo pred seboj. To vse zahteva osobito ponoči pomnožene pozornosti. Ker je previdnosti in pazljivosti strojevodja izročeno mnogo dragocenega blaga in pri osebnih vlakih čestokrat življenje stotine ljudi, je umljivo, da so za takšen posel le trezni, mirni in odločni ljudje sposobni. Sicer je strojevodji v pomoč prideljen kurjač, čigar pozornost mora biti prav taka kakor strojevodje, vendar je poslednji za vse v prvi vrsti odgovoren.

Na tretjem mestu imenujemo prometni oddelek, ki ima, ker je najbolj obsežen, več pododdelkov. Promet ali prometno službo imenujemo skupino vseh opravil, ki so potrebna, da se železnici izročeni ljudje, stvari ali živali prevozijo na določeni jim kraj hitro, varno in zanesljivo. K temu je potrebno nebroj ljudi, brzojava, telefona, raznovrstnih znamenj, ter primernih postajnih poslopij. Potraben je zavoljo obračunavanja zaznam voz, ki prehajajo na tuje železnice, ali tujih voz, ki prehajajo na domačo železnico. Potrebni so predpisi glede sestave vlakov z ozirom na način in kakovost. Neizogibni so predpisi, ki določajo sprejemne pogoje za prevažanje blaga, živali in ljudi. Potrebno je vozne rede prilagoditi krajevnim potrebam in neobhodno potrebno je tudi nadzorstvo, da se vse tako vrši, kakor zahtevajo predpisi. V vodstvu tega oddelka so višji železniški uradniki. Podrejeno jim je pa vse osebje, ki pride pri prometni službi v pošt, torej uradniki, sprevodniki, skladiščni uslužbenci z letno plačo, dninarji itd. S podrobnostmi tega oddelka se bomo pozneje bolj obširno bavili.

Kakor smo že omenili, je vsaka železnica obvezana sestaviti tarif, to je vozne cene za vse, karkoli pride v poštev pri premikanju iz kraja v kraj potom železnice. Sestavljeni morajo torej biti ceniki (tarifi) za osebni, živinski in za transport vseh drugih stvari. To delo spada v področje trgo-

vinskega ali kakor se tudi imenuje komercialnega oddelka. Ker se vedno gradijo nove proge, napotujejo nove transportne zveze, je delo tega oddelka dokaj obširno. Eden pododdelek rešuje sporna vprašanja s strankami, ter v slučaju pravd nadomeštuje železniško upravo pred sodiščem. Za ložje umevanje navedem jeden slučaj iz delokroga tega pododdelka. Nekdo izroči železnici v transport zaboj blaga, toda blago v določenem kraju ne dospe pravočasno, ali pa sploh ne. Poravnava nastale škode spada v ta pododdelek. V vodstvu tega oddelka so pravniki.

Vsakdo ve, da daje železnica mnogim ljudem delo in zaslužek, kakor tudi vsakdo ve, da je potrebno za vse, razven za pojasnila, železnici plačati. Iz tega se podajajo dohodki in izdatki, kar mora biti zabeleženo v za to namenjenih knjigah. To opravilo, imenovano knjigovodstvo, je pri železnica tako obširno, da tvori zase posebno stroko, in spada v delokrog upravnega ali administrativnega oddelka. Dohodke in izdatke mora ta oddelek ne samo zabeleževati, ampak jih tudi v pravem pomenu besede nadzorovati. Razdeli se zavoljo tega na več pododdelkov, kojih glavna se imenujeta kontrola dohodkov in glavna blagajna. Vsi denarni viri železnice so podrejeni neposredno temu oddelku. Sleher-na postaja n. pr. napravi mesečni račun o dohodkih in izdatkih ali takorekoč obračuna z administrativnim oddelkom. Iz vseh vposlanih listin in denarnih gotovin in spozna nadzorstvo dohodkov, koliko je istinitih dohodkov, glavna blagajna pa ve, koliko je istinito denarja došlo. Nerednosti, če se tudi nanašajo na najmanjše zneske, se najdejo takoj, kakor tudi tisti, ki jih je zakrivil. Marsikdo bode ugibal, kako je to mogoče. Iz naslednjega se bomo kmalu uverili, da je mogoče natančno nadzorovati vse panoge dohodkov. (Dalje sledi.)

izraz »Schulmeister« Vam ne dela časti. Inteligenca je že zdavnaj zavrgla med šaro. Rabijo ga le še sramotilci učiteljskega stanu).

Med drugimi vpraša poročnik tudi tovariša V., kaj da je? Na odgovor: učitelj, napravi gospodine poročnik pest, jo privzdigne k ustom, napravi parkrat gesto kot bi hotel piti ter čvekne zamehljivo: »Ja, so sind Sie mir scheints Lehrer«. — Poročnik Kordiš: »Kje ste učitelj?« — Tov. V.: »V L. ob Savi«. — Visokorodni g. poročnik: »Ali veste, kam teče Slave (hitro popravi Sava?)« — »Ne«, mu odvrne tov. V. in prav je imel.

Tako ves dogodljaj.

Oglejmo si ga natančneje ter se vprašajmo? 1. Kako si upa tak lajtnanček nazivati učitelje prezirljivo s »Schulmeisteri?« 2. Kako pride učitelj do tega, da ga obdolži poročnik meni nič tebi nič indirektno pijančevanja? 3. Vpraša se, ali je poročnik kaka izpraševalna komisija za učiteljske preizkušnje?

Kdor je kedaj nosil vojaško suknjo, ve, da nastopijo pri »Bereitschaft« takozvani »Tagšarži« z »Inspekcijoni« vred. Vsi ti so stali za nami ter bili priče, na kako nekvalifikovan način je poročnik Kordiš zasmehoval in blatil ne le navzoče učitelje, temveč ves učiteljski stan, stan, ki je tudi njega napravil poročnika. Pripomnim, da so poročniku K. učitelji - vojaki posebno prirastli k srcu. Šikaniral in ošteval jih je ob vsaki le mogoči priliki. Ali je morda baš on bil izbran nalašč za to? Od polkovnika Nottesza zahtevamo stroge preiskave. Imena učiteljev bo lahko našel v službeni knjigi. Ako ne bo pomagalo to, se bo zadeva obravnavala kje drugje. X.

Jz političnega sveta.

Klerikalizem v boju za vladno na Štajerskem.

Ljubljanski »Slovenec« je priobčil iz »peresa štaj. deželnih poslancev« (!) na uvodnem mestu zanimiv in osobito za tiste optimiste, ki še vedno verujejo, da se klerikalcem gre za narodne zahteve pri obstrukciji, zelo poučen članek. — Dr. Korošec prerokuje v njem že naprej, da se bodo pogajanja, ki se vrše sedaj v Gradcu za delazmožnost štaj. dež. zbora, razbila. Potem bo došlo do razpusta dež. zbora in novih volitev, katere bi utegnile postati ugodne za klerikalno večino v štaj. dež. zboru. Nemški klerikalci se namreč zanašajo, da bodo nemškim nacijonalcem odjedli še nekatere mandate in da se jim posreči s pomočjo vladnega pritiska poklerikaliti veleposestvo. Potem bi bilo seve nemškonacijonalne večine v štajerskem deželnem zboru konec — in slovensko-nemškemu klerikalizmu bi cvetla pšenica. Ta članek je sicer samo še muzika za bodočnost in sedaj samo še bolj strašilo za nemške nacijonalce; vendar pa kaže dovolj jasno, s kakimi cilji se bavijo naši narodni obstrukcionisti v Gradcu.

Državni zbor bo sklican krog 10. novembra.

Kranjski deželni zbor je sprejel načrt za nov obč. volilni red v mestu Ljubljani in na deželi; načrt je seveda izdelan tako, da bodo klerikalci lahko v vseh kmečkih občinah še za precej časa ostali gospodarji, pa tudi v Ljubljani upajo priti počasi do večine. Slovenski naprednjaki v Ljubljani naj bi resno stali na straži.

Goriški deželni zbor je bil takoj po prvi seji zaključen, ker so slovenski klerikalci v zvezi z laškimi liberalci brez vsakega vzroka razveljavili izvolitev naprednega slovenskega poslanca Gabrščka iz same strankarske strasti. Klerikalci se zdaj jezijo na vladno, ker jim vsaj na Goriškem še ne pusti tako gospodariti, kakor bi oni radi. Lumpje!

Punt na Portugalskem. Kralj odstavljen. Portugalska proglašena za ljudovladno ali republiko. — Kar je prejšnje čase včas trajalo po več let — to se danes zgodi v par dneh. Dne 5. t. m. je izbruhnil punt (revolucija, vstaja) v tej državi, ki je sosedna Španiji, in že drugi dan so bili vstaši zmagovalci, kralj je pobegnil, na Portugalska je bila proglašena za ljudovladno. Le par sto ljudi je bilo v boju ubitih. Stvar se je pripravljala že dolgo. Takozvani republikanci, ki so videli, da vladarska hiša Braganca ni na dobro portugalski državi, so že leta in leta pripravljali ljudstvo na prevrat v deželi. Ljudstvo je bilo že do grla sito klerikalnega gospodstva, katero so pospeševali vlada in kralj. Tudi vojaštvo in mornarica, — vse je bilo nezadovoljno z razmerami, in ko je prejšnja vlada dala celo še umoriti enega izmed republikancev, je ogenj izbruhnil: iz vseh strani dežele so na gotovo znamenje udri tisoči in tisoči v glavno mesto Lizbona, mornarica in vojaštvo je začelo obstreljevati kraljevo palačo — in v par urah so bili ustaši gospodarji na Portugalskem. Uredili so si svojo začasno vladno, proglasili dozdajno kraljevino Portugalsko za ljudovladno, obvestili o tem vevlasti. In takoj se je povrnil v deželo mir. Nova vlada je sklenila takoj odpraviti vse, kar je ljudstvu kvarno, v prvi vrsti veliko število samostanov. Proglasila je versko strpnost, enakopravnost vseh veroizpovedanj, svobodo vesti in vede itd. V svobodomiselnem duhu se bode vladala ta nova evropska ljudovlada. Dozdajni kralj Manuel pa se bode podal na Angleško.

Beležke.

Kako živijo naši rojaki v tujini? Iz Chisholma Minn. v Sev. Ameriki nam piše naš naročnik, rudar A. K.: Tukaj v tem kraju nas živi precejšnje število Slovencev in Hrvatov. Zaposleni smo večinoma v 10-urnem rudniškem delu v železnih rudnikih. Delo je jako težko in mučno; kdor ni vajen težkega dela, mu ne vetujem, da bi prišel sem dela iskat. Zasluzek ni slab; ker pa se je živež v zadnjih par letih podražil za polovico, se ne more veliko prihraniti. Delavci živimo tu bolj kot sužni, nimamo nikake zabave, samo z delom in spanjem porabljamo dan in noč. Za čitanje je malo časa, kvečemu v nedeljo. Poleg Vašega »Nar. Lista« čitamo še »Glas Svobode«, »Proletarca« in »Glas Naroda«. Ti so vsi izvrstni napredni listi jako koristne vsebine. Čitali smo v Vašem »Nar. L.«, da neki grešnik ni dobil pri spovedi odveze, ker čita »Nar. L.«. Dvema gospodoma ne more služiti, mu je bilo rečeno. Rad bi vprašal tistega župnika, kaj bo pa z nami ameriškimi Slovenci, ki imamo naročene kar po tri ali štiri napredne liste? Ali nas bode tudi satan cvrl na svojem ognju? Pa mi se tolažimo, da bo tudi pekel v kratkem na kant prišel, kajti kurjava je zmerom dražja, grešnikov pa zmerom več, tako da se gospodar pekla na vsak način mora spufati. Pozdravljam vse čitatelje »Nar. Lista« in želim obilo novih naročnikov.

Pametna beseda Nemca. Kaj pa naši nemškutarji! V graški »Tagespost« z dne 30. sept. t. l. je spisal dr. O. Seidl zanimiv članek, ki se peča z Nemci na južnem Ogrskem (v Bački, Slavoniji in Erdelju). Priznava popolni neuspeh »fasko« pruskega »hakatizma« na nemškem Poljskem ter toži, da se brezuspešno ubija poljskim otrokom sovražni nemški jezik med tem, ko rojeni Nemci v šoli zaostajajo. Iz pisma nekega pri Poljakihi delujočega prijatelja-učitelja navaja doslovno: »Es ist Unrecht und Unsinn deutsche und slavische Bauernkinder in ein und dasselbe Zimmer zu sperren (krivica in nesmisel je, nemške in slovenske kmečke otroke v eno šolsko sobo posajati!)«. Kaj pravi na to naša, za vsenemštvo tako goreča vlada?!

Pometajte pred lastnim pragom! »Slov. Gosp.« ni prav, da so izvoljeni v odbor Zadružne Zveze v Celju nekateri odvetniki in veleposestniki, ljudje, ki imajo potrebno znanje, denar in zaupanje za gospodarstvo s tako velikimi vsotami kakor se stekajo v celjski Zadružni Zvezi. Klerikalci so pozabili, da je izvoljenih v mariborski kler. zadružno zvezo izmed 12 odbornikov — 7 kaplanov, ki imajo gotovo manj gospodarskega znanja kot gg. odborniki Z. Z. v Celju — in ki nimajo prav nič premoženja, da bi jamčili z njim za upravo kmečkega denarja v klerikalnih posojilnicah. Pri denarju se neha vse — tam je treba solidnosti, znanja in zaupanja. Vseh teh lastnosti pa ni pripisovati našim kaplanom, ki so pri konzumih zapravili milijone ljudskega denarja. Tako je, ljubi »Sl. Gosp.«; če pa še klerikalcem ni dovolj, pa smo jim na razpolago.

V povzdigo perotninarstva. Prvo štajersko društvo perotninarjev je sklenilo, da vsako leto po svojih močeh razdeli večje število častnih daril in nagrad med one perotninarje, ki se pokažejo z najlepšim napredkom. All se bo tudi na Sp. Štajerskem kaj poznalo?

V Vinske cene v Slov. gor. Ker so peronospora, črn in druge bolezni uničile letos skoraj ves vinski pridelek v Slov. goricah, se že sedaj vnaprej obetajo za nova vina cene čez 50 v. po litru navzlic temu, da bo letošnji pridelek tudi slab po kakovosti.

V Znižane vozne cene za delavce na drž. železnicah. Železniško ministerstvo je izdalo naredbo, da se dovoli delavcem, ki iščejo službo ozir. delo in jim katera od železnice pripoznana posredovalnica kako delo preskrbi, na državnih železnicah polovična voznina in sicer za daljave nad 50 km v III. razredu osebnih in mešanih vlakov. Kdor hoče biti te dobrote pri vožnji deležen, se mora izkazati z od takšne posredovalnice redno in pravilno izdanim izkazom o preskrbljenem delu. Izdajalnica voznih listkov mu nato izroči vozni listek za polovično ceno.

1200 milijonov iz Amerike. Ameriška izseljenska komisija je sestavila statistiko o denarju, ki ga pošiljajo izseljenci vsako leto v staro domovino. Lansko leto so poslali izseljenci iz Amerike v Evropo nad 1200 milijonov kron. Največ denarja je bilo poslanega v Italijo, namreč 400 milj. V Avstro-Ogsko pošiljajo izseljenci 350 milijonov, 120 milijonov na Angleško in v skandinavske dežele, 70 milj. v Nemčijo, 25 milj. pa v balkanske države in na Grško.

Celjski okraj.

Politično društvo »Naprej« v Celju sklicuje za soboto, 15. oktobra 1910 ob 8. uri zvečer v spodnje prostore »Narodnega doma« v Celju javni shod Slovencev. Dnevni red: Ljudsko štetje in štajerski Slovenci. Pričakovati je vsled velevažnosti predmeta obilne udeležbe.

Gotovlje. Domačo veselico in vinsko trgatve priredijo gotoveljski fantje v nedeljo 16. t. m. ob 6. uri zvečer pri g. Ivan Kaču v Gotovljah. Svira domača godba. Vstopnina za osebo 30 vin. Čisti dobi-

ček je za uboge šolske otroke. Zato je upati obilne udeležbe.

Narodna čitalnica v Hrastniku ima svoj glavni občni zbor v nedeljo, dne 16. okt. t. l. ob 3. uri popoldne v društveni sobi. Člani in prijatelji tega, za hrastniško dolino prevažnega društva, se vabijo k udeležbi. O d b o r.

V Št. Pavlu pri Preboldu bo v nedeljo dne 16. oktobra t. l. popoldne ob 4. uri v prostorih g. Fr. Vedenika velika gledališka predstava v prid revni šolski mladini in Ciril-Methodovi družbi. Igrale se bodo 3 igre: 1. Kaznovana radovednost (enodejanski igrokaz), 2. Pravdarja (enodejanski igrokaz), 3. Sirotek (dvodejanski igrokaz s petjem). Kdor je že zdaj zadnje trikrat obiskal predstave, ki jih je samostojni gledališki odbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Pavlu svojim zvestim obiskovalcem nudil, bode gotovo zopet prišel te 3 lepe igre si ogledat in poslušat ter se zopet nedolžnega in poštenega veselja navžit. Za slučaj, da bi ne mogli vsi prišleci dovolj prostora dobiti, se bo predstava še drugi dan ali teden pozneje na splošno željo ponovila, da se vsem ustreže.

Št. Jurij ob J. žel. Občinski zastop naše okoliške občine prosimo, naj se vendar enkrat spomni naših zanemarih občinskih cest, ki so v takem stanu, da skoraj ni več mogoče voziti po njih. — Ena izmed najslabših cest je ona, ki pelje proti Kranjčam v Resevno. Občinski jarek za to cesto je popolnoma zasipan. Voda mora zato po cesti teči, in jo je tako razorala, da je že za ljudi nevarnost, da si noge polomijo. Večkrat se je že zgodilo, da se je voz na tej cesti do osi pogreznil. Lahko si torej vsadko predstavlja mučenje ljudi in živali. G. župan Ratej, ali se vam nič ne smilimo mi vozniki in naša živina? Skusite torej, da se ta cesta kmalu popravi, sicer bomo začeli dvomiti, da so možje, ki so bili po zaslugi kaplana Žganka izvoljeni za občinske zastopnike, najbolj skrbni občinski gospodarji. — **Resevnski furmani.**

Dramlje. Doslužil sem svojo triletno vojaško službo in se vesel vrnil v rojstni kraj. Pri vojakih sem z veseljem čital »Narodni List«, posebno članke iz Dramelj. Večkrat sem zmajal z glavo, češ, župnika Ogrizeka pa mogoče le preveč krtačite. Sedaj pa, ko sem se sam prepričal, pa rečem, da še vse premalo. Tistokrat, ko nas je učil kleti v vseh jezikih, nisem vedel, ali sem v cerkvi, ali kje. V svojem življenju še nisem takih kletev slišal. Potem se je pa pritožil, ko ste Vi to pisali, češ da nas je le svaril. Jaz pa tako mislim: ako kdo take grde nesramne kletve našteva, je to za mladino pouk, ker si ta kaj slabega veliko prej zapomni, kot dobro. Njegova pridiga je pa vse kaj drugo nego razlaganje o sv. rečeh. Pravi nam novosti po svetu, potem nas pelje v duhu v hlev, našteva kravo, svinj, telico, podučuje, koliko časa krava nosi, koliko zizekov ima itd. vodi nas potem po vseh evropskih državah; romati moramo črez morje v Ameriko in v druge kraje. H koncu pridejo časopisi na vrsto in slednjič Vi, gospod urednik; roti nas, da ne smemo z Vami držati. Kako pa govori o mrtvih, o katerih govori vsak, še tako neotesan človek spoštljivo? Poslušajmo: Slučaj je hotel, da je Sevski Boštjan umrl; tega si je baje že preje večkrat privoščil, v nedeljo sem pa slišal, da je rekel: Ležal je tam na trati, kakor kak pes. Tako govori na svetem kraju človek, ki je 16 let študiral. Povpraševal sem potem tukaj, kaj je storil Boštjan Ogrizeku, da ga še na onem svetu ne pusti pri miru. Zvedel sem, da je temu povod neka nedolžna pesmica, katero si je baje enkrat ali parkrat zapel, namreč: »Sveta Marija Magdalena je šla v sveti raj, Ogrizek naj gre v svoj kraj, a cerkva pa naj ostane tako kakor je zdaj.« Gospod urednik, kaj pa pravite Vi k temu? Vas pozdravlja — **dosluženi vojak.**

Št. Vid-Grobelno. V nedeljo, dne 9. oktobra je bilo tukaj zborovanje zaspalega »Kat. bralnega društva«. Že ves teden poprej se je bobnalo in vabilo ljudi. Ker se pa kaplan menda ne čuti toliko zmognega, da bi zaspalo društvo zopet oživel, si je naročil govornika iz Maribora, kateri je tudi prišel. Ko so večernice minule, smo ga videli, kako ponosno je korakal urednik »Straže« po cesti proti županu, kjer so bili najeti prostori za zborovanje. Kdor ga je videl, bi si res lahko mislil, da je ves Št. Vid njegov. Mogoče je pa zato tako ponosno stopal, ker se je nadejal, da ga čaka bogve kaka množica ljudi; a veselje se mu je spremenilo v žalost, ko je zagledal samo par tercjalok, katere so ga zelo sramežljivo pogledovale. Kaplan ni vedel, kaj bi storil; ves zbehan je letal po cesti ter priganjal ljudi k županu. Pred šolo je stalo precejšno število brhkih deklic, katere so čakale na igro. Ko jih zagleda, leti naravnost k njim in jih prosi, naj grejo malo poslušat gospoda iz Maribora. Dekleta so se bala gospodeka in zato so ga tudi ubogala. Ko je bila sobica precej polna radovednih poslušalcev, — seveda samo ženskega spola — uvidi kaplan, da je mož dosti premalo. Hočeš nočeš moral je zopet na lov; ker pa na cesti ni bilo več ljudi, je šel naravnost v gostilno, kjer so se kratkočasili sami »ugledni« šentvidski klerikalci kakor n. pr.: Užirek, Kotušek iz Mlač, Cestjek iz Ključič in še več sličnih brihtnih glav. Tudi ti so se morali posloviti od rujne kapljice ter korakati na povelje kaplana k zborovanju. Nazadnje je prišel še Lentek. Sramota za njega! On, kot najbolj zaveden šentvidski »kikec«, bi moral pač prvi biti na licu mesta. Ko je zagledal govornik »Lenteka«, je dobil pogum ter kmalu nato začel govoriti. Lepo ga je bilo gledati,

s kakšno radostjo je gledal po dekletih, katere so kaj zaupljivo obračale oči proti njemu. Govoril je mnogo, a nič kaj novega. Pravil je n. pr., da se go-di sedaj slabo kmetu in da mora priden in štedljiv biti, če hoče, da ne pride na boben. No to pa mi kmetje bolje znamo in tudi to je samoumevno, če hočemo kaj imeti, si moramo v potu svojega obra-za zaslužiti in pri tem še pa zelo, zelo štediti. Kaj je še nadalje govoril, mi ni znano, ker sem šel rajši v šolo, kjer se je igrala narodna igra »Tihotapec«. Tukaj sem se imenitno zabaval, dočim sem se pri županu dolgočasil. Res, ne bil bi si mislil, da se zna-jo šentvidčani tako postaviti. Večina so bili sami kmetjski igralci in vsak se je vglobil v svojo ulogo. Seveda je treba mnogo truda, skrbi in sitnosti, prej ko se toliko doseže; zato pa vsa čast g. režiserju F. Pogačniku, ki se toliko trudi in prizadeva, da vsako leto priredi igro. Posameznih ulog ne bom hvalil, ker so se itak dobro rešile, toda to mi mora pač vsak priznati, da je France (g. učit. abit. Go-bec) igral res imenitno. Koj sprva si je pridobil gle-dalce s svojim možatim nastopom. Višek je dosegel v zadnjem dejanju, ko je ves obupan prišel pod do-mačo streho prosit očeta odpuščanja. Tudi Rezika, Stibernik, Peč ter Tekmec so častno rešili svojo nalogo. Zato pa: le tako naprej! — Čeravno si je umislil kaplan menda nalašč za to nedeljo zboro-vanje, je vendar bil obisk igre povoljen. Bilo jih je mnogo iz Grobelnega, Šmarja, Ponikve, Celja, celo vrli šentpeterčani so prišli, dočim smo šentjurčane pogrešali. Izmed duhovnikov ni bil nihče drugi ko naš gospod župnik. So pač pokazali, kakšni pri-jatelji šole so in kako znajo ceniti svojega tovari-ša, kateri je »Tihotapec« dramatisiral. — Nekdo, ki rad tihotapi.

Iz Ložnice pri Žalcu. »Podivjanost Ložničanov je nepopisna«. Tako kvasi mariborska Straža in je nakvasila že cel kup laži. Človek, ki bi ne poznal naše mladine in duševno propadlega lažnjivega do-pisnika, bi si gotovo mislil: to je res divje ljudstvo. Toda počasi. Dne 25. m. m. je bila na Pernovem klerikalna komedija. Tega teatra so se udeležile seveda tudi Marijine device iz Vrbja. V spremstvu Peskota in raznih čukov peljala se je ta pohlevna čreda skozi našo vas. Slučaj pa je nanesel, da so bili v domači gostilni tuji gostje in sicer iz blažene Jančičeve fare, in na te ljudi je naredila ta kleri-kalna promenade jako slab utis. Neki možakar je celo prorokoval gostom, kako krasen večer bo no-coj tej izvoljeni mladini skozi pol ure dolgi gozd. Bil je torej pravi špas, ki pa je bil nam domačinom docela neznan. In kaj je bilo ponoči? Bil je lep ve-čer. Domači fantje so bili zbrani sredi vasi v naj-živahnejšem pogovoru, ravno ko se je vračala ta čreda z dušne paše domov. Nekateri so nas po-zdravili mimogrede, a zopet drugi so šli tiho mimo nas. Zadnja in za nekoliko korakov osamljena sta bila seveda zaljubljeni parček P. in Jerica, ki pa, vtopljeni v vroči ljubezni, nas niti opazila nista. In mi ložniški fantje smo se drznili med to procesijo stati sredi domače vasi. Menite li, da bo cela Lož-nica zapahnila duri, kakor nekdanj naši pradedje pred krvoločnimi Turki, ter strahom trepetala, ko pride skozi vas Pesko? Ne, naša mladina s svojim dostojnim obnašanjem ni dala niti najmanjšega po-voda vdariti z nožem — vsled česar pa je zavrlela znanemu dopisniku kri in njegova neumna butica je začela fantazirati o revolverjih in klicati na po-moč orožništvo. — Naj se le potru-di c. kr. orožni-štvo do nas, izvedelo bode marsikaj, kar našim kle-rikalcem ne bo ljubo. Treba je torej prvo odvaliti bruna s praga lastne hiše, potem šele iskati prahu v tuji lastnini. Živeli bi lahko složno, a tega vam ni mar, kajti vaš program je le laž in obrekovanje. In daš ste v tem pravi mojstri, vendar vam je delo brezuspešno. Vam je-li znana neka Aškerčeva pe-sem sledeče vsebine:

Reče hrast, le hodi past,
prase, se na mojo last,
Le počenjaj, kar ti drago,
svojo pusti tu nesnago.
Moja ni trpela čast;
ti si prase, jaz sem hrast.

Ložniški fantje.

v Po Hrastniku vozi slednji večer neki trbo-veljski avtomobilist menda samo za kratek čas. Ker so ceste ozke z mnogimi ovinki, bi bilo pač na mestu, da se ta gonja prepove, kajti zvečer si že noben domačin ne upa z vozom na postajo, ker se konji plašijo. V četrtek večer je le malo manj-kalo, da se ni prigodila nad šolo velika nesreča, ko so prileteli v ovinku na kup avtomobil ter dve kočiji. Sl. orožništvo bi storilo domačinom veliko uslug, če doseže prepoved te vožnje vsaj ponoči.

v Na Rtoznoj blizu Šmarja pri Jelšah je obolela posestniku Zidarju telica. Prava posebnost šmarskega okraja je, da ne glešta živinozdravnika, dasi je tako mesto od dež. odbora sistematizirano in je pogojev dovolj, da bi si živinozdravnik v krat-kem napravil razvito prakso. Ko bi bil tak zdrav-nik v Šmarju, gotovo bi ga bil Zidar k svoji telici pozval. Tako jo je pustil brez strokovnjaške po-moči in v petek 30. kimovca jo je moral zaklati. Naprosil je kmeta Bašteveca, po domače Drežmana, da mu jo je raztelesil. Ta je telično vranico, ker je bila nenavadno velika in sploh sumna, prerezal in kot nevpornabo zavrgel. Vso drugo meso je mesoogled občine okolica Šmarje spoznal za vžitno

in večje število ljudi je na to uživalo od tega mesa, nekaj ga je pa Zidar za-se nasolil, da ga vdimi; koža je bila pa odposlana v Gradec. — Baštevc ni nič tega mesa zavžil. Dan za tem ču-til se je Baštevc obolelega. Napravljale so se mu na podlaktnici nekeke gnojne otekline. Kljub na-raščajočim bolečinam in pešajočim močem je trpel do srede. Ta popoldne pokliče šmarskega zdravnika. Ta takoj spozna, da je otrovan po vraničnem pri-sadu in da je že v takem stanju, da mu more mo-goče le hitra operativna pomoč v kaki bolnišnici rešiti življenje. Nasvetuje mu, naj se takoj poda v celjsko ker najbližnjo bolnišnico. A še le drugo jutro odpravil se je tje in — bilo je prepozno. Zdravniki so tam spoznali, da je pri njem vsaka človeška pomoč nemogoča; vsa zdravniška veda in spretnost se je morala vdati svojem mojemu in pomočniku — smrti. Svest si svojega položaja, si je želel Drežman edino še doma umreti. V petek je bil odslovljen iz bolnišnice in v soboto dopoldne je izdihnil tragične smrti, zapustivši vdovo s 7 otroci, star še ne 50 let. Mrtveca so morali koj prepeljati v mrtvašnico, da se prepreči razširjenje te nalezljive na njegove domačince in druge. — Zidarju je dan prej noginila krava na istih zna-kih kakor telica in sekcija je podala neovrgljivo: vraničen prisad. Koliko gorja, boli in škode bi bilo izostalo, da ima Šmarje svojega živinozdrav-nika. Zamislimo se pa tudi v bojazen vseh, ki so kaj teličjega mesa užili. Izostala bi bila tudi ta kozlarija — drugi izraz je bolj umesten —, da se pošlje bolnika s tako nevarno nalezljivo iz jav-nega špitala domov umret. Potemtakem se ne bo čuditi, če od tam tudi katerega na koleri obole-lega domov odpravijo. To zadevo si naj zapomnijo naši dež. poslanci, kakor se tudi naj vsi činitelji zavzamejo, da dobi šmarski okrajsvojega živino-zdravnika. Ali ne bi šmarski okraj zastop za prvi leti, dokler se praksa ne ugotovi, živinozdravniku priskočili s posebnim prispevkom k plači, da se pridobi prošnikov? To bi se stoterno povrnilo in je vsega premisleka vredno.

Zg. Ponikva. (Smrtna kosa) je pokosila dne 5. tm. v nežni starosti ljubko Pavlico, hčerko na-rodne rodbine Vinko Vaševca (p. d. Kuder) po tri-dnevni hudi bolezn. Narodni rodbini izrekamo na težki izgubi predrage hčerke najiskrenejšo sožalje.

Poročilo se je dne 3. t. m. g. dr. Lampret, živinozdravnik v Braslovčah, z učiteljico gđ. Betko Meglič.

V Grizah pri Žalcu so ustanovili klerikalci za konkurenco tamošnji že več let delujoči kmečki rajfajznovki — lastno posojilnico, ki je čisto ne-potrebna politična ustanovitev.

Dobranske toplice je letos obiskalo poleti skupno 1006 gostov, od katerih je bilo 613 Šta-jercev.

Ojstrico 2349 m visoko v Savinjskih Alpah je letos obiskalo približno 127 oseb. V slovensko spominsko knjigo se je vpisalo 106 oseb in sicer: 82 Slovencev, 9 Čehov, 14 Nemcev in 1 Lah. Ker se je v nemško spominsko knjigo vpisalo 35 Nem-cev, je bilo 21 Nemcev več vpisanih, ki se radi nestrpnosti niso vpisali v slovensko knjigo. Čudno se nam zdi, da se je 9 Čehov in 16 Slovencev vpi-salo v obe knjigi.

Slike v Savinjskih Alpah je napravil nek fotograf v dnevih od 29. sept. do 3. okt. pri zelo lepem vremenu. Fotografiral je: Robanov Kot, Kocbekovo Kočo s kapelico, pogled na Korošico in Dedec, panoramo raz Ojstrice (6 pojmov), Frischaufov Dom in Okrešelj, slap pod Rinko, Lo-garsko Dolino na treh mestih, velikansko hišo nad Solčavo, Solčavo, Luče, Ljubno in Gornji grad ter Iglo. Ako bodo slike izvrstne, se porabijo v re-klamne svrhe in razglednice.

V Kocbekovi koči pod Ojstrico je bilo letos 150 oseb, od teh 112 Slovencev in 38 Nemcev. Drugače je bilo: 6 vodnikov, 5 nosačev, 50 ne-članov turističnih društev, 44 dijakov z legitima-cijami, 32 članov SPD, 8 D. u. ÖAV, 2 ÖTK in 4 ÖAK. — Lani je bilo 114 obiskovalcev.

V Frischaufovem Domu na Okrešlju je bilo 458 oseb, lani 452. Od teh je bilo: 289 Slovencev, 29 Čehov, 3 Hrvati in 137 Nemcev. Po društvih: 133 SPD, 29 D. u. ÖAV, 6 ÖTK, 1 ÖAK, 1 HPD in 1 Alpenrose z Dunaja, 52 dijakov z legitima-cijami in 235 nečlanov. Iz Nemčije so bili 3, iz Turčije 1, drugi vsi iz Avstrije.

Prireditve v Celju in okolici. V soboto zvečer se je vršil pri Čečku v Gaberju zabavno-poučni ve-čer, prirejen od »Slov. del. podp. društva«; preda-val je g. dr. Anton Schwab o koleri. Predavanje je bilo jako zanimivo. Občinstva se je nabralo polni dve veliki sobi. Za zabavo so udarili društveni tam-buraši par glasbenih točk. — 9. t. m. popoldne je bila v Skalni kleti veselica celjskih CM podružnic kot zaključek kegljanja na dobitke. Obisk ni bil naj-boljši, vendar bo podružnica z gmotnim uspehom zadovoljna. Prvo kegljalsko darilo je dobil g. dr. Šribar, drugo g. Prica. Zabava pri veselici je bila

jako animirana, k čemur je mnogo pripomogel pev-ski odsek celjskega Sokola pod vodstvom g. Zago-ričnika.

Nova slovenska posest v Celju. Zavedni narodnjak g. A. Kuhar iz Gaberja je v soboto kupil hišo g. Mačka visávis drž. gimnazije in slov. cerkve v Celju.

Trbovlje. Veselica prost. gas. društva dne 2. t. m. se je obnesla nad vse pričakovanje dobro. Iz zadovoljnih obrazov občinstva se je brala radost. Pohvalo moramo izreči g. Grosarju kot glavnemu voditelju prireditve, dalje vsem članom društva, gorskemu županu, sodnikom in strogim redarjem, ki so svojo službo zvesto opravljali do ranega jutra. Najsrčnejša hvala vrlim damam, g. Žizek in Frankovič za njih trudapolno skrb in delo pri prodaji in drugih reči. Hvala gasilnim društvom Dol in Hrastnik ter dragim gostom iz Zagorja za njih udeležbo. Hvala slavnemu ob-činstvu iz Trbovlj in Vod, ki je pri tej prireditvi pokazalo, kako ceni društvo. Naj ostane vedno na njegovi strani! Vsem skupaj odkritosrčna hvala!

Načelnštvo prost. gas. društva.

Pripomba. Onega boljšega gospoda, ki si je pri »Vinski crgatvi« privoščil neslano šalo z vencem, s katero je škodoval gasilnemu društvu za več kot 50 kron, si ohrani gasilno društvo v gotovem spominu.

Nasilen agent. Iz Zidanega mosta poročajo, da je tam neki agent Drewenschek 4. t. m. se nenravno vsiljeval dvem dekletom, kateri je žel. delavec Laz-nik komaj ubranil pred nasilnežem. Drewenschek pa je nato začel Laznika pretepati in ga je lahko po-škodoval. Na pomoč je prišel še žel. delavec Kali-šnik in oba sta komaj Drewenscheka izročila orož-nikom. A tudi proti tem se je Drewenschek obna-šal nasilno, tako da ga je moral orožnik suniti z bo-dalom. Tudi v zaporu se je obnašal nasilno.

Prijeti slepar. Svinjski mešetar Andr. Turni-ški iz Hrvaškega, ki je že 27 let predsedal po ječah, je prišel nedavno k posestniku Jož. Pungeršku v Vodcah pri Slivnici in mu je pripovedoval, da zna delati denar. Pod to pretezo mu je izvalil 215 K, češ da jih rabi za naročitev materiala za ponareja-nje. Lahkoverni Pungeršek si je izposodil pri sose-du 215 kron. Peljala sta se v Celje, kjer je Turniški kupil navadno črnilo in barve. Ko sta prišla nazaj v Vodme, je Turniški djal barve v vodo, češ da se morajo raztopiti. Nato pa je izginil. Ko so ga v bli-žini šentjurskega kolodvora zasačili, se je imenoval Andrej Turnšek iz Slivnice. Izročili so ga okrožni sodniji.

Odlikovanje. Cesar je podelil višjemu de-želnemu sodnemu svetniku Štefanu Kacijančiču v Celju povodom vpokojenja naslov dvornega svetnika.

Iz Grobelnega. V torek, 11. okt. okolu osme ure zvečer je nenadoma izbruhnil ogenj in upe-pelil gospodarsko poslopje Čebelarjevo vulgo Cig-larjevo. Domači so ravnali na podu slamo; pri tem se je preobrnila navadna svetilka, vsled česar se je vnela slama. V par sekundah je bila vsa streha v ognju. Živino so še srečno rešili iz hleva. Pri tem se je posestnik nekoliko opeknel. Ker so vsa poslopja s slamo krita, je bila cela vas v nevarnosti. Vse hvale vredno je domače prebi-valstvo, ki je neumorno gasilo, tako da se ni vnela par metrov stran stoječa hiša. Čast bodi izrečena enemu železniškemu in poštnemu urad-niku, ki sta neustrašeno in nestrudljivo delala, dasi je veliko močnejših delavskih močij držalo križem roke! Proti koncu požara ste prihiteli po-žarni brambi iz Št. Jurja in Šmarja. Povdarjamo, da je bila iz Št. Jurja »trška požarna bramba«, ki je s tem dokazala, da še živi in deluje bliž-njemu v pomoč, dasiravno jej nasprotniki že ozna-njajo »Requiem«. A kje je bila »okoliška požarna bramba«? Spi pač »spanje nepravicega«.

Brežiški okraj.

v Brežice. Dovolite, g. urednik, da Vam na-pišem enkrat nekaj o naši krasno duhteči ulici, ki spada bolj v kako gorsko vas, pa ne v mesto. Cesta zanemarjena, ob cesti jarek, poln blata in gnojnice. V ulici je par hlevov, iz katerih kar na ulico izlivajo gnojnico, da v potokih teče in raz-širja smrad. Prisezem, da dobimo tu najprej ko-lero, če pride k nam. Ni čuda, da baš v tej ulici ljudje vedno najbolj bolehaajo. Kolikokrat smo se že pritožili; prišli so »gospodje« pogledat, malo pokimali z glavami, — in šli. O seveda, ob vo-litvah obljubljeni je lahko. A obljubo izpolniti? Pa seveda: v tej ulici so večinoma Slovenci, te pa itak lahko vse vrag vzame. Tudi en vodnjak v tej ulici je takšen, da je za ljudi vedno nevarnost, da bi se kateri proti svoji volji vode napil. Ra-dovedni smo le, kdaj se bodo vsi ti nedostatki od-pravili in se naša ulica napravila za modernega

mesta vredno ulico. Mislimo, da ima tudi glavartvo pri stvari nekaj govoriti. Ali ne? Če to ne bo pomagalo, bomo pač šli dalje.

Nastilen hlapec. Posestnica Marija Bogovič v Obrežu pri Brežicah je odpustila 8. t. m. hlapca Jožefa Vodopivca zaradi ponočnega potepanja iz službe. Vodopivec je vsled tega grozil, da jo bo z revolverjem ustrelil in hišo zažgal. Hčer je tudi že z nožem napadel, a je ni mogel ujeti. Mati in hčer si poldrug dan niste upali nikamor iz hiše, dokler ni orožništvo nasilneža vtaknilo v luknjo.

Globoko pri Brežicah. (Izginil je) neznan kam 20 letni epileptični Anton Cizel iz Piršenbrega občine Globoko. Kdor izve kakšen sled o njem, je prošni, naj to naznani županstvu občine Globoko pri Brežicah.

v Dobova. Gospod Jeltnikar torej ostane na svojem mestu. Dobival je vse polno odlokov in brzovavk, da je prestavljen, a ni se dal ugnati, kajti pravica je bila na njegovi strani. Da se je tako izteklo, se ima zahvaliti svojim odločnim zastopnikom. Tudi mi smo z zanimanjem spremljali vso stvar in nam je povolji, da se je tako izteklo. Čestitamo mu na njegovi odločnosti!

v Dobova. Kolera straši. To čutimo tudi mi Dobovčani, kajti osobni vlaki zdrdrajo mimo nas, kot da vozijo živo kolero. Zelo čudna odredba je to. Zdravnik pregleduje osobne vlake še-le v Brežicah, dočim smo mi oškodovani na prometu in smo v večji nevarnosti, ker smo vedno v tesnem stiku s Hrvaško. Naši ljudje se lahko vozijo v Zagreb, a ne morejo ob povratku izstopiti v Dobovi, zato pa raje izstopijo na Savskem Marofu in gredo lahko brez preiskave domov. Precej drugi dan pa so že vsi v Brežicah poraznih poslih. Kaj torej koristi preiskava v Brežicah?! Pozivamo merodajne oblasti, naj posredujejo, da bo zdravnik preiskoval osobne vlake proti Zidanemmostu že v Dobovi, kjer je največ osebnega stika z Zagrebom in proti Ogrski!!

Dobova. Čebelarstva podružnica za okraj Brežice je imela svojo ustanovno skupščino pretečeno nedeljo, t. j. 9. tm. Posetil nas je g. nadučitelj Tomo Kurbus ter s svojim lepim predavanjem navdušil čebelarje za umetno čebelarenje. Shod se je vršil v gostilniških prostorih g. Cvetka, kateremu smo čebelarji za to uslugo hvaležni. Vsekaror pa je žalostno, da kdo, ki sicer ni čebelar, skoro nalašč moti govornika s svojim glasnim govorjenjem. — Predavanju je vse sledilo s pozornostjo, seveda ni bilo mogoče vsega natančno pojasniti, ker ni bilo v to potrebnih čebelarskih sredstev. G. predavatelj pa nam je obljubil, da nas na spomlad obišče še enkrat in mu bo mogoče vse, kar je pripovedoval, tudi v resnici pokazati. Za trud, ki ga je imel g. predavatelj z nami se mu prav iskreno zahvaljujemo. Tačasni odbor obstoji iz sledečih čebelarjev: Fran Vadnal, Fr. Šavrič iz M. Obreža, Josip Ogorevc iz Sel, Iv. Zajc iz Vel. Obreža, Josip Držič iz Gabrja in J. Čančar iz Vel. Obreža. Vsi ti naj pridobivajo za podružnico zavedne čebelarje in skrbje, da bo ista tudi uspevala.

Kozjanska kmet. podružnica priredi v nedeljo dne 16. oktobra t. l. poučni zborovanji in sicer ob 8. uri jutraj v šolskem poslopju v Podsredi, ob 3. uri popoldne pa v gostilni g. Praha v Imenem. Pri obeh zborovanjih bo predaval kmet. potovalni učitelj g. Fr. Goričan. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Št. Petra pod Sv. Gor. Da naša občina glede naprednosti ni najzadnja, je že večkrat pokazala. Pretirana strast klerikalcev je dobila svoje plačilo. Bivši župan Černelč, ki smo ga mi naprednjaki svoj čas kot naprednjaka za župana izvolili, nas je na svojo lastno škodo varal. Vzlic temu, da se je pri zadnji volitvi župana ponudil, da hoče brezplačno županovati, in so si klerikalci že mislili: saperment, to bo vleklo, se mu vendar ni posrečilo. Pri tej priliki si je dovolil moč tudi izjaviti, češ da je županske posle od prejšnjega župana umrlega g. Ferda Kuneja v največjem neredu sprejel. To je pač grda laž, ker on ni županstva sprejel od g. Kuneja, nego od Joža Jazbca. Sedaj je pa torej oddal županske posle klerikalcu Drogeniku. Nam je vseeno. Le to mu povemo: predno bo naš in po naši želji in volji izvoljeni župan g. Ivan Hudina prevzel vodstvo županskih poslov, bomo mi in on tirjali natančnejši račun.

Ptujski okraj.

v V Središču preiskujejo zaradi kolere zdravniki vse potnike, ki prihajajo z vlaki iz Ogerskega. To službo opravljata gg. dr. Kristan iz Ormoža in dr. Špešič iz Središča.

Iz Žetal. Tukaj je 11. t. m. umrla na porodu 21-letna Pepica Purg iz Dobrine in sicer po krivdi duhovščine brez zadnjih tolažil sv. vere. Župnik je pač že star in se mu ne ljubi, kaplan pa itak skoro nič ni tu, ampak vedno lazi okoli Korošca v Mari-

boru, ker kujeta za 16. t. m. neko veliko komedijo pri nas. Imeti bi morali 2 kaplana, ker fara obsega čez 3000 duš, pa imamo samo enega, in še ta je le za politiko. Zato se pa pri nas večkrat zgodi, da kdo brez sv. zakramentov umerje. Kaplan odide v ponedeljek in pride v petek ali soboto domu. Ko je prišel očim gori imenovanega dekleta v ponedeljek 10. t. m. v farovž, župnik ni hotel na spoved; v torek 11. t. m. ob 11. uri dop. je očim zopet prišel; župnik se odreže: „Moram prej jesti!“ Ko je ob enih zazvonilo na spoved, pa je bilo že prepozno, ker je revica že izdihnila dušo. »Vera peša«, tožijo duhovniki. A kdo je kriv? Mar ne sami, če tako postopajo? Ljudstvo je razburjeno vsled takega zanemarjanja dolžnosti. Kaj neki poreče višja cerkvena oblast?

Iz Žetal. Zadnjo nedeljo smo imeli občni zbor posojilnice. V načelstvo in nadzorstvo so voljeni dozdajni možje. Posojilnica, ustanovljena pred tremi leti, deluje vrlo in ima velik promet. Načelnik je zopet g. Maks Berlisg, njegov namestnik Matevž Hohnec, udje načelstva Simon Potočnik, Anton Peklič, Jožef Lah, namestnik Karl Blazinc. Predsednik nadzorstva je g. Jožef Kodrič, njegov namestnik Franc Štajnaker, udje pa Simon Prevotšek, Franc Potočnik, Jož. Kitak, Andrej Mikolič in Janez Vogrinc. Upamo, da bo novi odbor zopet složno deloval za blagor 5 občin obsegajoče župnije. V posojilnico nobene politike, ampak le ljudski blagor!

Cesar je potrdil izvolitev g. dr. A. Žizka, prakt. zdravnika v Ormožu za načelnika in gosp. Ivana Kočevarja, bivšega dež. posl. in veleposestnika v Središču za podnačelnika ormoškega okr. zastopa.

Zaročil se je v Rogatcu sodnik Franc Tiller z gđ. Liziko Berlisgovo.

V Školah na Pragerskem je bil izvoljen za župana g. Fr. Kušar.

Ptujski okrajni zastop in obstrukcija. Ptujski okrajni zastop je sklenil različne represalije, da se nekako za Nemce maščuje zaradi obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Okrajni zastop ptujski je imel namreč 4. t. m. sejo, v kateri se je sklenilo med drugim sledeče: Ožbaldu Trenturu iz Lešja se odreče podpora za razširjenje in spolnjenje čebelnjaka. Ustavijo se okrajni doneski za regulacijo Pesnice v znesku 6000 kron. Ne podelje se učiteljskim kandidatom štipendije. Ne preloži se cesti v Hlaponjcih in na Ptujski gori. Prikrajšajo se zaslužki okrajnim cestarjem in babicam (!). Nemci pravijo, da so te represalije sklenili zaradi tega, ker ima ptujski okrajni zastop vsled odpada vseh deželnih subvencij kakih 30 tisoč kron škode. Zanimivo je, da v tej seji ni predsedoval Ornig temveč odvetnik Fichtenau. Sedaj je treba počakati, kakšen odziv bode prišel iz okraja.

V Cirkovcih na Dr. p. je bil četrtič izvoljen za župana posestnik in gostilničar Anton Goljat.

Sv. Barbara v Halozah. Kako lepo znajo v zadnji številki »Slov. Gospodarja« ti izobraženi klerikalci našega g. Ogorelca, vodja pletarske šole obrekovati; ne poznajo besed sv. evangelija, ki pravi: »Izderi prej bruno iz svojega očesa, potem še le idi po pezdiri svojega brata!« Seveda čez pletarsko šolo, oziroma učence tega zavoda znajo tudi izvršno zabavljati, kako baje strastno čitamo liberalne časopise. Rad bi samo vedel, zavoljo česa nas tako izzivajo? Ali nismo prosti? Mar ne smemo čitati, kar sami hočemo? Mi smo mladi in mladi ljudje morajo biti napredni, še enkrat rečem napredni, ne pa nazadnjaški, ker drugače nas bo res nemški sovrag popolnoma uničil; potisnil nas je že tako skoro do Drave. Potem pa mi naj še kdo reče, da ne smemo čitati naprednih listov! Pišejo tudi, kako se neki pretepamo ob nedeljah takoj po sv. maši; na tem tudi ni dosti resnice; mar se ne bode vsak potegnul za svojo kožo? Tega pa ne povedo, da je eden izmed klerikalcev, ko so pretečeno nedeljo tukajšnji rekruti skupno sv. obhajilo imeli, enega izmed naših napadel; seveda do pretepa ni prišlo, ker se je naš tovariš raje mirno odstranil. Poročajo tudi, da se v tukajšnjem zavodu učenci naučijo več gnilega liberalizma kakor pa košarstva. Zopet grdo nesramno izzivanje. Ako se v tem zavodu naučimo več liberalizma kakor pa košarstva, kako bi potem mogli skoraj vsak teden po en voz pletenin na železnico poslati? Ali ni to nesramna laž! Jaz sem pa dolgo mislil, da klerikalci ne znajo lagati. Pravijo tudi, da so izdelki tega zavoda predragi, kar zopet ni res. Če bi bili predragi, jih ne bi ljudje kupovali in bi ne imeli tudi zmiraj dosti naročil. Delamo največ za trgovce; kako bi ti mogli izhajati, ako bi bila ta trditev resnična? Pa gospodom je vse predrago najbrž samo zaradi tega, ker čitamo napredne liste. Lahko pa bi postali naši izdelki še nekaj cenejši, ako bi napravili domačini veliko vrbovih nasadov, da nam ne bi bilo treba vrbja iz drugih krajev drago naročevati. Mislim, da bode dosti za danes. Gospodarjev dopisnik — saj ga vsi poznamo — doma rad naglašal ljubezen do bližnjega, sam pa strastno sovraži vsakega, ki se mu ne vklanja. To kaže tudi v Gospodarju. Vprašamo le, ali se na ta način prežete dobrote povračajo?

Eden izmed pletarjev.

Javna zahvala. Kakor je nekaterim čitateljem »Nar. Lista« znano, imamo pri Sv. Barbari v Halozah tudi šolarsko kuhinjo, kjer dobi po zimi do 150 otrok toplo kosilce. Treba je na leto do 400 K

in več, da se stroški pokrijejo. Potrebna svota se nabere potom prostovoljnih prispevkov. Bralno društvo »Naprej« je letos že v drugič priredilo v ta namen veselico s tombolo in sicer v nedeljo 9. t. m. v novih prostorih g. Reicherja ter je izročilo podpisnemu lep znesek 50 kron. Iskrena hvala marljivemu odboru na prireditvi in vsem darovalcem dobitkov. Lepa hvala tudi vsem obiskovalcem veselice od blizu in daleč. Bog plati!

Sv. Barbara v Halozah, 10. oktobra 1910.

Anton Ogorelec, šolski vodja.

Mariborski okraj.

Slovensko gledališče v Mariboru. V mariborskem Narodnem domu se bo v nedeljo, dne 16. oktobra 1910 ob pol 8. uri zvečer predstavljala drama v petih dejanjih, »Lepa Vida«, katero je spisal dr. Josip Vošnjak. Vstopnina: Foteljski sedeži: K 2'60, sedeži I. do IV. vrste 2 K, V. do VIII. vrste K 1'50, IX. do XII. vrste 1 K, stojišča 80 v. Dijaške in vojaške vstopnice 40 vin. Na galeriji sedeži 80 vin., stojišče 40 vin. Predprodaja vstopnic pri gosp. V. Weixl-u, Zg. Gosposka ulica šte. 33.

Prihodnja predstava bo v torek, 1. nov. 1910: Mlinar in njegova hči.

Nova podružnica Ciril-Metodove družbe se ustanovi v nedeljo dne 16. oktobra na Fali pri Mariboru. Na zborovanju, ki se vrši v gostilni gospe Ilgo na Fali, govori imenom CM. družbe g. pot. učitelj Ivan Prekoršek. Ker je to na Fali prvo narodno zborovanje združeno z domačo veselico, pričakujemo obilne udeležbe domačinov, pa tudi sosedov iz Puščave in Selnice. Začetek ob 3. uri popoldne.

Iz Hoč. Kakor čez noč so izginili prejšnji železniški uradniki in na njih mesto so prišli novi. Vprašamo pa ravnateljstvo južne žel., je li potrebno, da se mučimo tukaj z uradniki, ki nočejo umeti slovenski? Mi ne trpimo komedij, ampak naj se strankam postreže na prvo zahtevo. Če ne, pa proč s takimi uradniki. Pa ravnateljstvo ravna principijelno narobe. Prejšnje uradnike, ki so nas razumeli, je premestilo v nemške kraje, sem pa nam je dalo nemčurje.

Iz Hoč. (Na pošti). — Stranka: „Prosim, štiri petvinarske znamke!“ — Poštarica: „Wie? (Kako?)“ — Stranka: „Štiri petvinarske znamke!“ — Poštarica: „Was soll das heißen? (Kaj se to pravi?)“ — Stranka: „Štiri petvinarske znamke!“ — Poštarica: „Also vier...“ Stranka: „Štiri petvinarske znamke!“ Poštarica: „Ich verstehe das nicht!“ (Ne razumem tega)... itd. — Škandal! — Ta dialog kaže, da bi bilo poštarici vseeno, če bi tudi prišlo do preprirov. Dasi je imela stranka pravico na svoji strani, ker poštarica kot taka na slovenski zemlji mora biti večša slovenščine, je bila stranka končno prisiljena govoriti z drzno žensko nemški, da se je prepričal javni prepri. Kaj pa, ko bi stranka nemški ne znala? Pa ker je poštarica videla, da je boljšega sloja, se je kratkomalo kapricirala na to. — S tem člankom se opominja obenem slov. inteligenca v Hočah, da govori na pošti dosledno le slovenski, ker se drugače poštarica razvadi. Posledico te razvade vam kaže gornji slučaj.

Ukradena monstranca. Monstranco, katero je nekdo ukradel iz župne cerkve pri Sv. Petru nižje Maribora, je odkopal slučajno nek pes na njivi poleg Razvanja na Dravskem polju.

Iz Hoč. Tako dolgo so delali naši Hočani, da so spravili kaplana Krajnca iz Hoč. Kot dokaz za njihovo opravičeno ravnanje jim služi pretveza, da je Krajnc prvi začel delati nemir in provzročil narodne prepire; češ, ljudstvo je prej v miru živelo in ni poznalo političnega narodnega mišljenja. On jim je še le s svojim hujskanjem in agitiranjem razložil, kaj se pravi biti klerikalen in napreden, Slovenec in nemčur. Da, bodisi, da so ljudje še le po njem prišli do tega spoznanja, toda bodimo pravični! Upoštevajmo, kar je bilo dobro. Kaplan Krajnc je delal v kolikor toliko javno, nastopal je bolj odkrito kakor pa tamošnji nemškutarski učitelj Gate. Dokler Gateja ni bilo v Hočah, so bile te slovenske, — sedaj pa, če ne bo odpomoči od slovenske strani, bodo utonile v morju nemčurstva, in to po njegovi zaslugi. — Kot nemčurski učitelj ima dobro zaslonbo pri oblastih samih, podpira ga tudi „šulferajn“, nadučitelj Moder, ki obrača plašč kakor veter vleče, se mu je kmalu udal, eden ali dva nemčurja sta bila že prej v Hočah, združil so se in delovali skupno ter vztrajno dalje. Vspeh je dal vspeh in tako so naše Hoče že precej nemčurske. Kako tudi ne, če je šola skoraj popolnoma nemčurska in se otroci v nemškem duhu vzgojejo. Ni čuda torej, če zasmejujejo otroci svoje starše, ki ne razumejo njih nemškega blebetanja. Čemu pa imamo v Hočah nemško šolo? Starši, proč z nemškim podukom, proč z učiteljem Gatejem! Gate je bil tisti, ki je

najhuje ščuval zoper kaplana Krajca. Mi nočemo hvaliti Krajca, ne njegove stranke, pač pa njegovo delovanje v narodnem oziru. On je prvi zastavil pot Gateja, on je hotel pokazati ljudstvu, da hodi napacno pot. In Gate se je posluževal najpodlejših sredstev, da je odstranil Krajca. — Sedaj ima zopet prosto polje, kjer lahko neoviran deluje v škodo našemu narodu. Še enkrat rečemo, Gate mora proč iz Hoč, če ne bomo začeli gonjo. Zahtevajte na slovenske šole slov. učitelje. Ob enem opozarjamo in prosimo mariborske Slovence, da se zavzamejo za narodno stvar v Hočah, ker tukaj še niso zreli ljudje, da bi delovali. Še spijo.

Iz Maribora. Dne 29. in 30. sept. 1910 so napravile na mariborskem moškem učiteljskem gđ. Milica Bratkovič, Anica Geršetič, Anica Rober in Angela Sabati sposobnostni izpit za podučevanje v slovenskem jeziku ter tako izpolnile svojo maturo na ženskem deželnem učiteljskem v Mariboru. Vrlim Slovenkam iskrene častitke!

Nova nemška šola na Sp. Štajerskem. Stvar z nemško šolo v Peklu pri Poljčanah je tedaj gotova stvar. „Nar. Dnevnik“ je pisal o tej zadevi že letošnjo pomlad; a niti krajevni niti okrajni slovenski činitelji se niso prav nič postavili v bran. predzadnji torek se je mudil štajerski poročevalec nemškega „Schulvereina“ dr. Baum v Peklu in uredil vse glede stavbe nove nemške šole. Zemljišče je kupljeno in z delom pričnejo prihodnje dni. Do otvoritve je še prilično eno leto časa; naj ga tamošnji Slovenci dobro porabijo! Gg. posl. Novak in Pišek na delo! Saj sta vendar vidva voditelja slov. ljudstva v okraju — in še celo dobro plačana voditelja! Kar sta zamudila pri Dreflakovem imenovanju, pa popravita z marljivo agitacijo proti nemški šoli v Peklu pri Poljčanah!

Železniška nesreča pred sodiščem. V soboto sta stala pred mariborsko sodnijo železničarja Pirker in Aneth. Dne 25. jun. t. l. so na koroškem kolodvoru premikali, pri čemur se je delavec Pelko smrtno ponesrečil. Obtožena sta: Pirker, da ni postavil znamenja za „stoj“, Ernath pa, da je Pirkerja rekel, da mu znamenja ni treba postaviti. Obsojena sta: Pirker na 3, Ernath na 2 mesca strogega zapor.

Od Sv. Antona v Slov. gor. Tudi občina Cogetinci je volila doseďanjega nadučitelja gosp. Fr. Šijanca za častnega občana.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Sv. Lenart ima svoj izredni občni zbor v torek, dne 18. okt. t. l. ob 10. uri dop. v sodnijskih prostorih. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega obč. zbora, 2. Prememba 1. 10. in 13. § društvenih pravil. Ako ta zbor ni sklepčen, se vrši ob 11. uri dop. istega dne drugi pri vsakem številu navzočih sklepčni občni zbor. K pravobilni udeležbi vabi odbor.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. (Šolarska kuhinja.) Kmalu se otvori tretjič tukajšnja šolarska kuhinja, ki je preteklo zimo razdelila nad 6000 porcij hrane, torej skoro za 100% več nego po zimi 1909 — 10. Stroški so se pa potrojili, ker moramo konkurirati s tukajšnjo nemško šolarsko kuhinjo, katera ima dovolj denarja na razpolago. Obračamo se tedaj tudi letos do vseh šol in njeni mladini prijaznih denarnih zavodov, društev, dobrotnikov in veselih družb s prošnjo za gmočno podporo. Zelo hvaležni bodemo gospodoma odvetnikoma in g. c. kr. notarju, ako se bodo ti gospodje tudi pri bodočih sodnijskih poravnava h spominjali naše v narodnem oziru zelo važne in jako potrebne šolarske kuhinje.

Slovenjegraški okraj.

Iz Velenja. V kratkem se ustanovi na tukajšnji nemški šoli drugi razred, kateri je pri »velikanškem« številu nemških otrok res »skrajno« potreben. Zasluga za to kulturno pridobitev (?) gre našim nemškim mogotcem, v prvi vrsti seveda propadlemu kandidatu za »Feuerwehrhauptmann«, g. Wutti-ju. Ta požrtvovalen nemški kulturonosец se ni bal truda in napora ter je vztrajno beračil in proščal pri slovenskih kmetih, da naj pošiljajo svoje otroke v to nemško šolo. Dobil je res malo število nezavednih omahljivcev na lim, bodisi z lepimi obljubami, bodisi, da so ti zapeljani revčeki res mislili, da se gode na nemški šoli čudeži in da bodo postali njih otroci kar čez noč gospodje; a pričakoval je od svojega apostolskega potovanja potovo več uspeha. Velika večina naših kmetov je ostala zvesta svojemu jeziku in narodu, ker so deloma sami sprevideli, da škodujejo s tem svojim otrokom, ako jih pošiljajo v nemško šolo, deloma pa so si zapomnili obnašanje tega germanskega apostola dne 15. avg.,

ko je na čelu nemške družbe izzival mirne Slovence s hajlanjem in najizbranejšimi psovskami. Se še spominjate g. Wutti na nekatere trpke resnice, ki ste jih slišali iz kmetskih ust ob tej priliki. Tako nekaj o slovenskih groših, o nekem privandrancu in podobno je bilo slišati? Sicer pa, to so zelo neprijetne stvari, kaj ne? Jasno je, da bi radi vi s tem »völkisch« rogoviljenjem dosegli v Velenju iste razmere, kakor vladajo sedaj v Šoštanj, a bodite prepričani, da se Vam prej posreči postati celo »Feuerwehrhauptmann«, kakor pa spraviti lepo našo dolino v žrelo nemčurskeinu zmaju. Slovenski stariši, ako vam je ležeče kaj na tem, da se vaši otroci res nekaj naučijo, (kar je pač le na podlagi materinskega jezika mogoče), da ne bodo vzgojeni v vam sovražnem duhu, da se ne bodo sramovali vašega jezika in v tla teptali narodne pravice, nikdar otrok v nemško šolo, ampak pokažite vsakemu, ki bi za njo agitiral — vrata!

Nagla smrt. Posestnica Tereza Kac v Golavabuki pri Slov. Gradcu je šla 4. tm. na delo k drugemu posestniku, njen bolehní mož Ignac je pa ostal doma pri otrocih. Mož je šel z otroci na vrt in se vlegel pod oreh, otroka pa sta se igrala; ko se je mati vrnila, sta ji otroka pripovedovala, da oče pod orehom spi. Šla je gledat in našla moža s pipo v ustih — mrtvega. Zadel ga je kap.

Konjiški okraj.

Nov udarec konjiškím Slovincem. Koliko se je pisalo in zahtevalo, da se naj na slovenski okoliški šoli v Konjicah namestislovenska učiteljica! Posredovalo se je tudi od različnih rodoljubov v Gradcu. Pa kaj to pomaga, če se ne zganejo tudi merodajni politični činitelji! Naša »poslanca« Pišek kakor Novak nimata niti dovolj ugleda niti dovolj sposobnosti, da bi nas branila! Na »slovensko« okoliško šolo je sedaj nameščena nova nemškutarska učiteljica gospa Svetlinova; njen mož je sicer za sedaj samo okrajni pomožni učitelj, a špekulira nedvomno na mesto gospoda Kožuha. Vodstvo na tej šoli je itak nemško, poduk je od drugega razreda naprej nemški — kaj hočemo še več! Ali ne bo pri nas kaj več življenja, kaj več gibanja in energičnega boja proti nemškutariji? A zganiti se bo moral kdo drugi — klerikalci so preleni in morda mirujejo tudi še iz drugih vzrokov.

Ljutomerski okraj.

Ljutomer. Ciril-Metodova podružnica za Ljutomer in okolico je priredila 2. tm. pri g. Kukovcu gledališko igro „Uskok“ in ljudsko veselico. — Obisk je bil jako lep in se je prireditev dobro obnesla. Vsa čast vrlim igralcem in igralkam, posebno gđ. Rikici Repič ter gospodu Horvatu. Zanimivo je govoril potovalni učitelj CMD g. Ivan Prekoršek in je mnogo pripomogel k uspehu. Čast in hvala gre tudi našim vrlim pevcem in pevkam ter njih vodji g. Zacherlu. Končno ne smem pozabiti prodaje srečk in Ciril-Metodovih razglednic ter pohvaliti gđ. Anico Seršen, Mirico Čagran, Pavlico Repič in Milko Karba. Vsem hvala!

Slovinci v tujini.

v Slov. podporno in izobraževalno društvo „Domovina“ v Gradcu priredi v nedeljo, dne 16. tm. vinsko trgatv v dvorani „zum grünen Anger“ Leonhardstrasse št. 3. Začetek ob 4. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Gospodarski paberki.

Jesen — najprimernejši čas za saditev sadnega drevja.

G. Anton Kosi, nadučitelj v Središču, je objavil članek, iz katerega posnemamo:

Znano je, da razločujemo dve glavni dobi za saditev sadnega drevja: sadimo navadno spomladi, izvršujemo pa lahko to delo tudi jeseni. Imamo torej spomladansko in jesensko saditev. — Pod spomladansko saditvijo je umevati ono v mesecu marcú ali aprilu, ko je postala zemlja tala in rahla; jesenska saditev se začne, kakor hitro odpade listje, in traja, dokler ne nastane mráz, torej v mesecu oktobru in novembru.

Vpraša se le, katera saditev ima prednost, jesenska ali spomladanska. Na podlagi dolgoletnih izkušenj bi se pridružil jaz onim, ki trdijo, da je jesen najprimernejši čas za saditev sadnega drevja. So sicer tudi izjeme in slučaj, v katerih se spomladanska saditev bolje obnese (marelice, breskve in orehi se n. pr. naj nikoli ne sadé jeseni), v obče pa ima jesenska saditev prednost pred spomladansko. Zakaj?

1. Ako se pomisli, da ima vlaga in mokrota izvrševati zelo važno nalogo, da se drevesce prime, tedaj bomo pač naravni ali zimski vlagi dali prednost pred umetno ali zalivanjem.

2. Na novo prekopana zemlja, ki obdaja korenine jeseni sajenega drevesa, se do spomladi lepo se sede ter se tesno oprime korenin — odprtine pa, ki bi morda kljub največji paznosti pri saditvi vendarle nastale in ostale, se čez zimo lepo izpolnijo.

3. V toplem jesenskem vremenu se naredi na vsajenem drevescu kmalu tudi dokaj novih korenin, posebno tedaj, ako smo sadili bolj rano (kar je zelo priporočati!); spomladi pa začno te koreninice takoj delovati in drevesce se hitro prime in lepo uspeva.

4. Mráz upliva po zimi ugodno na kolobarjevo zemljo okrog drevesca, ker jo rahlja in zrak potem lažje doseže korenine, katere se tudi lepše razvijajo. Pri spomladanski saditvi je zemlja navadno še preveč mokrotna in gnetasta; vsled tega se naredi okrog vsajenega drevesca skorja, ki brani dežju, rosi, svetlobi oziroma toploti pristop do korenin. Pri spomladi sajenem drevju moramo čakati včasih po mesec dni in še več, predno se uverimo, da se je drevesce v resnici prijelo, dočim se jeseni sajena drevesca začno navadno s starejšim drevjem gibati.

5. Pri jeseni zasajenem drevju ni nevarnost, da bi se koreninice posušile, nikoli tako velika, kakor pri onem, ki smo ga sadili spomladi, ko suše zemljo tudi pogosto močni in hudi vetrovi. Sadi torej, ako ti dopušča čas in vreme, svoje drevje, zlasti jablane, hruške, slive, črešnje, v jeseni, in zadovoljen boš, če si le sicer pravilno postopal pri saditvi!

Žveplanje mošta. Kakor lansko leto, opaža se tudi letos tu in tam, da grozdje močno gnije. Gnilo grozdje povzroča pa v vinu pogostoma porujavanje. To smo videli v obili meri osobito lansko leto. Pri tem se spojijo razne humozne tvarine, ko pride vino z zrakom v dotiko, z zračnim kislecem in vino spremeni barvo in včasih tudi okus. Takega vina se ne more prodajati, pa tudi za domačo rabo ni posebno prijetno.

Najboljše sredstvo proti porujavanju vina je žveplena sokislina, to je oni dim, ki se razvija, ko žveplo gori. Ta žveplena sokislina se polagoma v moštu, oz. vinu popolnoma spremeni in ni potem človeškemu zdravju prav nič škodljiva, marveč nareja dostikrat vino celo mnogo bolj aromatično. — Navadno se spoji v vinu z alkoholom v razne etre, ki imajo jako prijeten duh.

Skušnje zadnjih let so pokazale, da je najboljše žveplati že mošt, predno je vrel. S takim žveplanjem dosežemo, da se vrenje nekoliko zaustavi in da se nesnaga in razne tvarine v moštu deloma vsedejo na dno posode. Dobro je, če taki nekoliko včičen mošt še pred vrenjem pretočimo in ga s tem ločimo od nesnage, obenem pa spravimo na zrak, kjer izgubi del žveplene sokislina in se potem vrenje v drugem sodu bolj hitro izvrši. Vendar je tudi žveplanje brez pretakanja priporočljivo, osobito pa v letinah, ko grozdje močno gnije.

Za žveplanje se priporoča vzeti 5—8 gramov žvepla na 1 hektoliter mošta. Žveplo se sežge v posebnih kadihnicah, ki vodijo dim v sod.

Kedar žveplamo mošt, skrbeti pa nam je v kleti za primerno toploto. Če je klet mrzla, bi se lahko dogodilo, da bi vrenje sploh popolnoma z žveplanjem preprečili in tak mošt bi ostal sladek. Kdor ima torej mrzlo klet, ta naj jo segreje, bodisi s tem, da postavi v klet peč ali pa s tem, da odpira v nji okna samo ob lepem vremenu. Tudi mošt se priporoča segreti, kar dosežemo najlažje s tem, da segrejemo del mošta v kotlu na 40° C ter ga potem ostalemu primešamo. Vselej moramo skrbeti, da povre mošt že v jeseni popolnoma, ker bi spomladansko vreme vino zmotilo in pri nemarnem kletarstvu lahko tudi pokvarilo.

Tudi pri prvem pretakanju se priporoča vino nekoliko zakaditi z žveplenim dimom, kar zabranjuje ne samo gornje orujavanje vina, marveč zamori pogostoma tudi kali raznih bolezni v vinu.

»Km. P.«

Zakaj je meso vedno dražje? Kmetu se dostikrat očita, da je edino on kriv, da se je po mestih meso tako močno podražilo. Res, da mora tudi ob času sedanje splošne druginje svojo živino nekoliko dražje prodajati kakor pred leti, ker ima pri reji mnogo večje stroške. So pa še druge okolnosti, ki znatno uplivajo na to, da je postalo meso tako drago. Zanimive podatke nam nudi v tem oziru uradna statistika dunajskega magistrata o mesarskih obrtih v tem mestu, kjer se vsled množine prebivalstva porabi seveda največ mesa v celi državi. Po tem poročilu je na Dunaju 1822 samostojnih mesarjev, 1348 sušilcev mesa, 234 konjskih mesarjev in 243 trgovcev, ki se bavijo z živinsko in mesno kupčijo. Pomočnikov in delavcev je nastavljeno v teh obrtih 2923 pri mesarjih, 2487 pri prekajalcih, 145 pri konjskih mesarjih in 4260 pri nakupovalcih in prodajalcih. Vsega skupaj torej 10.507 oseb. Če se vzame, da povprečno vsaka teh oseb zasluži na leto 1200 K, kar je gotovo zelo nizko cenjeno, potem se že konzum obremeni z 22.608.400 K. Vsega mesa — od goveje živine, telet in prašičev, se porabi na Dunaju 412.765.000 kg, in se torej vsak kilogram vsled navedenega zaslužka podraži za 20.6 vinarjev.

Poleg tega pa tirajo mesu cene kvišku še sledeči izdatki: klavniških pristojbin se je plačalo kron 1.912.874, užitninskega davka 10.115.444 K, splošni mesni davek 5.217.402 K, pridobinski davek 277.172 kron, najemščina na kleti 560.460 K, najemščina za prodajalnice 1.167.040 K, za led 1.896.440 K, zavarovanje proti neizgodbam 40.440 K. Vseh teh izdatkov so imeli torej mesarski obrti 20.695.736 K. Celotni stroški za vzdrževanje obrtov in za plačo vseh pri tem prizadetih oseb znašajo na Dunaju 43.187.136 K, tako, da se vsled tega podraži vsak kilogram mesa za 41 vin. od tistega časa, ko ga kupi mesar na seimu, pa dotlej, ko ga proga konsumentu. Vpoštevati je dalje, da hočejo mesarji imeti od svojega obrta tudi dobiček. Vsled vseh teh okolnosti torej ni čudno, da je meso v svoji ceni tako poskočilo. »G. N.«

Katero tele je za pleme? Neki kmetovalec zatrjuje, da ono, pri kojem se že kar po rojstvu vidi 6—8 čvrsto razvijajočih se zob. Tele, ki kaže le dveje takih zob, ni za pleme in ga je bolje prodati.

Kako se pokončuje mrčes pri svinjah? Z izvrstnim uspehom baje s smetano, ki se jo mora s krtačo vdrgati v kožo; v pol uri je ves mrčes mrtev; vendar je treba čez par dni to ponoviti.

Sejmi v oktobru: 10. Oplotnica (ž.), Rajhenburg (ž.). 11. Ljutomer (ž.), Ormož (sv.). 12. Imeno (sv.), Maribor (ž.), Ptuj (sv.), Teharje (ž.). 13. Breg pri Ptuj (sv.). 15. Brežice (sv.), Sv. Duh pri Ločah (ž.), Sv. Ilj pri Turjaku (ž.), Sv. Križ pri Slatini (ž.), Maribor (sv.), Planina (ž.), Račje (ž.). 17. Apače (ž.), Sv. Filip-Verače (ž.), Ponikva (ž.). 18. Mozirje (ž.), Ormož (sv.), Podsreda (ž.), Radgona (ž.), Trbovlje (ž.), Sv. Trije kralji (ž.). 19. Imeno (sv.), Ptuj g., k., sv.). 20. Breg pri Ptuj (sv.). 21. Mala Nedelja (ž.), Sv. Peter pod Sv. gorami (ž.), Sevnica (ž.). 22. Brežice (sv.), Maribor (sv.).

Deset zapovedi o ljudskem štetju za obmejnje Slovence.

1. Priglasí se edinole k svojemu materinemu jeziku slovenskemu!
 2. Ne prijaví nemščine za svoj občevalni jezik!
 3. Skrbi, da se vsa tvoja rodbina priglasí k slovenskemu jeziku!
 4. Spoštuj jezik svojega slovenskega očeta in svoje slovenske matere, da ne postaneš izdajalec svoje krvi in svojega slovenskega naroda!
 5. Ne ponemči se!
 6. Ne odtuji se svojemu slovenskemu narodu!
 7. Ne pusti, da ukradejo tvoje otroke tebi in tvojemu narodu!
 8. Ne pričaj po krivem, da je tvoj občevalni jezik nemški!
 9. Ne daj se pregovoriti sladkim obljubam in ne prikrivaj svoje slovenske narodnosti!
 10. Tudi se ne daj zastrašiti, če na tebe uplivajo in ti grozijo, in ne daj se podkupiti z denarjem!
- Imejte to vedno v mislih, in na jeziku, posebno pa letos, ko bodo šli prebivalstvo naših krajev! — Slovenci, pokažite tedaj za vselej, da se ne daste izpodriniti z zemlje svojih očetov in da prebiva tod od nekdanj slovenski rod, ki zahteva zase enakih pravic!

Iz raznih slovanskih krajev.

Strajk voznikov v Trstu. V torek je nastala v Trstu stavka voznikov, pa ne vseh, ampak stavkati so začeli samo vozniki nekega trusta, ki hoče s podporo neke banke druge voznike uničiti. Včeraj pa so ti vozniki že zopet začeli delati, ker je »splošno prevozno akcijsko društvo« sklenilo privoliti v njih zahteve.

Siromak zapustil en milijon kron. V Trstu je umrl 70 letni Albanec Adam Sterio, ki je navidezno živel v jako siromašnih razmerah. Sedaj so pa našli v njegovi zapuščini vrednostnih papirjev v vrednosti enega milijona kron. Premoženje si je pridobil v Egiptu, predno so ga zasedli Angleži.

Obsojeni kaplan. Andrej Novak, kaplan v Notranjih goricah na Kranjskem, je dolžil tamošnjega učitelja Ketteja, da je v šoli govoril učencem, da kaplanova maša ni nič vredna. Učitelj je tožil kaplana in ta je bil — ker svojih trditev ni mogel dokazati — obsojen na 7 dni zapor. G. Kette bi mu odpustil, če bi ga kaplan prosil odpuščanja in daroval za Sokola v Notranjih goricah 30 K, ali kaplan tega ni hotel storiti in bo sedel 7 dni v zaporu radi obrekovanja. Lep »božji namestnik«.

Velikanskega morskega volka so ujeli v Jadranskem morju. Dolg je pet metrov in v obsegu meri štiri metre. Praviyo, da je to največji morski volk, kar so jih ujeli v Jadranskem morju. Žival so pripeljali v Trst s parnikom »Bosnia«.

Analfabet — izplačevalec. Socijalistična delavska zadruga v Trstu je imela za izplačevalca nastavljenega delavca Franceta Muiesana, ki ne zna niti

čitati, še manj seveda pisati. Pri pregledovanju računskih knjig se je odkrilo, da manjka 1195 K 15 v. denarja. Muiesan je zahteval, da pregledata knjige še dva zaupnika, in sicer si je izvolil socialnodemokratskega poslanca Pücherja in Černiutza. Ta dva sta dognala isto, kar se je dognalo pri prvi reviziji, namreč, da manjka 1195 K 15 vin. Muiesan se je nato zavezal, da bo poravnal ves pomanjkljaj. Pozneje je Muiesan obdolžil nekega sodruga, da je poneveril imenovano svoto. Prišlo je do obravnave pred tržaškim deželnim sodiščem, ki je vsled predloga obtoženca odredilo, da se računske knjige uradno pregledajo. V to svrhu je bila obravnava preložena.

Vinska trgateg v Goriškem. Ker je bilo v drugi polovici septembra ugodno vreme, je grozdje popolnoma dozorelo, tako da se je v furlanski nižini in vipavskih gorica že prejšnji teden že pričela trgateg. Ker pa je vreme še vedno ugodno, še mnogi vinščaki čakajo s trgatvo do srede oktobra. Splošno bo letošnja letina prekosila lansko glede kakovosti, močno pa zaostajala glede količine, ker so peronospora in druge bolezni vinograde hudo poškodovale.

Nečuvstvo! V Istri je med kmeti v nekaterih krajih običaj, da iz maščevanja porežejo trte. Letos, ko vina manjka, te lepe navade ponekod kljub temu niso opustili. Tako so v Poreščini blizu Sv. Lovren-Pazenatiškega v nekem okraju lani pridelali blizu 4000 hektov, letos pa jih še — 4 ne bo, ker so vse trte po zlobni roki uničene. Treba še veliko dela v Istri!

Prva perutninska razstava na Kranjskem se je vršila te dni v Kandiji pri Novem mestu. Obnesla se je jako dobro. Razstavljenih je bilo 37 kurnikov, poleg tega pa razna v perutnistvo spadajoča orodja in oprave. Razdelilo se je precej daril.

Narodna delavska organizacija v »Trstu« je imela 8. t. m. občni zbor. Dr. Mandič ni hotel več sprejeti izvolitve predsednikom. Zato je bil izvoljen za predsednika pravnik Ivan Marija Čok s 155 od 187 oddanih glasov.

Razne novosti.

Miljonar tihotapec. New-yorški cariuski stražniki so dobili pri milijonarju, sladkornem kralju M. Morgenthau in njegovi ženi ure z diamanti, bisere in diamante, kar sta hotela vtihotapiti v Ameriko.

Muha, najnevarnejša žival. Premišljevanje nekega amerik. lista v dnevih kislih kumar: V primeri z muho so kače klopotače, katerih pik umori človeka v eni minuti in pa tiger prav nedolžne živali. Pomisliti je treba samo, da nosi vsaka muha s seboj 6.000.000 bakterij. Med temi bakterijami je tifus, kolera, griža, jetika, difterija, koze itd. Neka Amerikanka je menila, da bi se lahko obvarovali bakterij, toda treba bi bilo ujeti vsako muho, okopati jo v antiseptični tekočini, nakar bi se jo lahko prepustilo usodi. Modra dama je tudi to poizkusila, vjela je muho ter jo temeljito očistila in okopala. Toda četr ure pozneje je imela te muha že okoli 100.000 novih bakterij na ustih in nogah. Torej z antiseptično kopeljo muh ni nič. Trdi se, da morejo muhe v teknu ene generacije umoriti štiri milijone ljudi. Znano je, da se muhe množe zelo hitro. Ena sama muha zleže 120 jajc. V teknu enega leta je nastalo iz tega več sekstilijonov muh, česar si mi niti ne moremo predstavljati.

Mesto govodine konjsko in pasje meso. — Iz Berolina javljajo: Iz pokrajin prihajajo vesti, da ne morejo ljudje radi silne draginje kupovati govejega mesa in da so se lotili konjskega in pasjega mesa. Slično se je dogodilo leta 1908, ko so pobili okoli 200.000 konj in 600 psov.

Trgateg v Francoskem. Iz vseh vinorodnih dežel se sliši pritožba, da bo slaba trgateg, tako tudi iz Francoske. Letošnji pridelek je daleč zaostal. V kolici Bordeauxa in po južni Francoksi bo bolje. kolici Burdeauxa in po južni Francoski bo bolje. Cene navadnih vin so jako poskočile, dočim se tega

ne more reči pri finih vinih, katerih zaloga iz prejšnjih let je še precejšnja. V Italiji je letošnja trgateg za 30% slabša od lanske.

Žena izginila. V New Yorku je prejšnji teden izginila Ivana Toepfer, ki je bila šele tri tedne poročena. Zvečer je rekla možu, da gre v trgovino, pa je ni bilo več nazaj. Domneva se, da je pobegnila z nekim svojim ljubimcem.

Vztrajna plavalka. 15 letna Roza Pitonov v New Yorku je gotovo ena izmed najboljših plavalk na svetu. Nedavno je plavala iz newyorškega pristanišča do Coney Islanda. Daljava znaša 16½ ameriške milje in to daljavo je Roza Pitonova preplavala v petih urah in 18 minutah. Na potu jo je spremljal čoln prostovoljne gasilne družbe. Med plavanjem je zavžila eno jajce in kozarec mleka.

Zastrupljenje. V Zala Szanto je nek lekar nar dobil različna vina kot sredstva proti koleri. On, njegova hči in nek gost so steklenice odprli in pokušali vino. Komaj pa sta dobro pokušala lekar nar in njegova hči vino, sta padla mrtva na tla. Gost, ki je nekaj manj pil, ni takoj umrl, pač pa je v brezupnem stanju.

Vinska trgateg v Italiji. Letošnja trgateg se ceni na 54 milj. dvojnih stotov nasproti 93½ milj. lani. Čisti dobiček se računa na 32 milj. nasproti 50 milj. lani.

Turška divjaštva v Macedoniji. Poroča se, da postopajo Turki v Monastiru in njegovi okolici pri razoroževanju krščanskega prebivalstva uprav divjaško. Ljudi trpinčijo tako, da jih je že več umrlo. Zapri so tudi nadškofa iz Pelagonije. Ker ni hotel pred vojaškim sodiščem odgovarjati, so mu grozili s palicami. Po posredovanju ruskega konzula so škofa izpustili. Avstro-ogrski, srbski in ruski stražniki so zaprti in se ne smejo pokazati na ulici. V cerkev smejo hoditi samo ženske in otroci. Turki so pretepli dva duhovnika. Hiše beguncev je turško vojaštvo zažgalo.

V blaznosti. 36 letna žena rudarja Nekovarja v Oberleutersdorfu je v pondeljek v odsotnosti moža, ko so njeni 4 otroci zaspali, vzela britvo in prerezala vrat najprej 6 letni hčerki, potem pa 8 letnemu fantu. Ostali dve hčeri (10 letna in 15 letna) sta se med tem vzbudili in zbežali. Žena je nato še sebi prerezala vrat. Našli so pismo, v katerem piše možu, da je šla z otroci v smrt, zakaj, ne pove.

Loterijske številke.

Trst, dne 8. oktobra 1910:	12, 44, 4, 32, 38.
Linc, " " " "	28, 12, 29, 59, 40.

Ne hvali se da znaš

na različne načine pripravljati Pekatele, ker knjiga, ki jo na zahtevo dobiš zastonj pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici, te pouči, da ne znaš še vsega.

Pozor! Trgovci Pozor!

Hiša, stara 34 let, v koji je vedno trgovina poprej tudi gostilna, obstoječa iz 5 sob, prodajalne, 2 kuhinj, 2 podstrešnih sob, 1 skladišča, 3 kleti itd. Zraven sta dva velika vrta, sadonosnik, vsajenih 20 trt, med njimi rizling burgundec, sipa, izabela. Drvarnica, hlev za svinje in studenec z dobro pitno vodo. Ker je vse blizu dobro obiskanih toplic, tik farne cerkve, poleg glavne ceste se posebno g. trgovcem priporoča. Proda se radi preselitve pod ugodnimi pogoji. Kje in cena se izve v upravnistvu tega lista. 593 3-3

Razglas.

Prostovoljna razprodaja gozdov v Socki, kateri so bili poprej last Zaloške grajščine, se bo vršila v **soboto, dne 15. oktobra**, ob 9. uri dopoldne in v **nedeljo, dne 16. oktobra** ob 1. uri popoldne v Temnem in Brezovem grabnu. Prodalo se bode še nekaj kosov gozda. Opozarjamo cenj. kupovalce, da se prodaja s tem konča. Zbirališče v Temnem grabnu.

Listnica uredništva.

Št. Jur ob juž. žel. Veselilo nas bo, ako nam boste če le mogoče redno, ali pa vsaj najvažnejše dogodke poročali. Pozdrav! — Komarov Mihalek: Tiskarna je bila ta teden silno zaposlena in tudi građiva se je že prej silno nabralo. Ni šlo! — V prihodnje prosim tudi za polovico krajše!! Zdravo! — Dobje pri Planini: Pride gotovo prihodnjič, ker danes premalo prostora. — A. B., košarstvo: Istotako! Hvala in pozdrav!

Št. 51.897.

242 1

Ponudbeni razpis

za oddajo dobave gramoza in priskrbljevanje zapreg na državni cesti stavbnega okraja celjskega za dobo 5 let, t. j. od leta 1911 do 1915. Potrebne se: 1. Za km 95—107: Pravilen gramoz iz dozđajšnjega konjiškega kamnoloma grajščine kneza Windischgrätz v Konjicah. 2. Za km 95—107: Droben gramoz iz dolomitnega konjiškega kamnoloma zakonskih Mihelak v Konjicah, eventualno iz dolomitnih kamnelomov bližje okolice. 3. Za km 108—119: Pravilen gramoz iz Podgorje-kamnoloma gospe Terezije Bračić v Verpetah. 4. Za km 108—119: Droben gramoz iz dolomitnega kamnoloma gospe Ane Konec v Stranicah. 5. Za km 120—126, potem 131—141: Pravilen in droben gramoz iz dozđajšnjega Socka-kamnoloma veleposestnika gospoda Janeza Jeschonnig v Arjivasi. 6. Za km 142—154: Pravilen gramoz iz Grajskovaškega kamnoloma gospe Marije Mohorčič v Vojniku. 7. Za km 144—154: Pravilen gramoz iz Podgorce-kamnoloma g. Franca Brišnik na Vranskem. 8. Za km 146—154: Droben gramoz iz Trojanskega kamnoloma g. Lovrenca Podbevšek v Trojanah in 9. za km 156—160: Droben gramoz iz pod 8. navedenega kamnoloma. Pravilen gramoz mora imeti enakomerno velikost po 3—4 cm, droben gramoz tako po 1/2—1 cm v vsaki smeri. Cene, katere je navesti, razumejo se od kamnoloma na mesto drž. ceste za kubični meter, raztolčen in zložen. Glede zapreg je razumeti cene za par konjev in dnevno opravilo, t. j. od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer z dve uri trajajočim opoldanskim počitkom. Nadaljna pojasnila podaja c. kr. okrajno glavarstvo v Celju med uradnimi urami. Nekolkovane ponudbe vložiti je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celju do 15. vinotoka 1910 in se je ozirati pri nastavljanju cen na pristojbine za zavarovanje proti nezgodam, za bolniško blagajnico ter odstotnino. Erar pridrži si izrečno pravico izbiranja med ponudniki, oziroma pravico, podelitev dobave sploh opustiti. — C. kr. okrajno glavarstvo, dne 27. septembra 1910.

Edina slovenska kislavoda Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilna, temveč je tudi osvežujoča

550 8-2

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896. leta in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. leta.

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine** pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavodo.

Širite „Narodni List“!

Nagrobne križe

in svetilke

v veliki izberi, nadalje peči, štedilnike in kurilne opreme

priporoča

Peter Majdič, Veletgovina „Merkur“, Celje.

6 belih

rjuh, zelo debele in zarobljene po 2 m 14 K po 2 1/4 m 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K, razpošilja franko **narodna veletgovinska hiša**

R. Stermecki v Celju

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mesta

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgozto vlijeno obutev.

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

Iv. Jax & sin, Ljubljana

336 52-20

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svoje bogato zalogo

šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji „Adler“.
Vozna kolesa.
Ceniki zastonj in franko.



297 — 29

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v **Zvezni trgovini v Celju**. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.

Pošne hran. račun št. 54.366.

— Telefon št. 48. —

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno vlaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

•••••

Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure ••••• dopoldne. •••••

54

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun ••••• glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih •••••

pet od sto (5%)

Proda se

hiša in hlev, vse novo zidano in z opeko krito. Hiša s 4 sobami, v kuhinji dobra studenčna voda, 2 kleti, je za vsako trgovino pripravno, zraven je tudi lep vrt z vinsko trto in sadnim drevjem zasajen. Posestvo je pri cesti, 20 minut od Celja. Cena 6000 K. Kje, pove upravništvo „Nar. Lista“. 240 2-2

Gramofon za 3 K



na mesec dobi lahko vsakdo s 6 ploščami in 200 iglami vred za 36 K; gramofon je izvrsten, torej nobena igrača; jamstvo 2 leti. Ravno kar so izšle **nove** velike slovenske plošče, komad po 3 K; istotam se dobijo nove plošče od 2 K do 6 K ter najboljše igle 1000 po 1'80, 2 in 3 K, kakor tudi vsi večji gramofoni po jako znižanih cenah; stari gramofoni in drugi godbeni automati se zamenjajo za nove gramofone. Za 4 stare plošče damo eno novo. — Prosimo zahtevajte cenike.

Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor.



Najboljši češki nakupni vir.



Ceno posteljno perje:
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finnega 10 K, najfinnejši prsi puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 70 cm široke K 13—, 14.70, 17.80 in 21—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4.50, 5.20, 5.70; podpernica iz močnega rižastega gradlna. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 456 50-10

S. Benisch, Deschenitz, števil. 199, Šumava, Češko.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi nagrobnih vencev ter igrač

Celje Prica & Kramar Celje

Graška in Krožna ulica.

511 35-12



Zvezna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: zavitke, račune, vabila, lepake, letake itd.



Rafael Salmič



trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izbor **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:
Zvezna trgovina, Celje.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

stavbena zlasti tesarska dela.

61 50-38